

Souhrnná teritoriální informace Švédsko

10.05.2012

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Švédsko, Sweden, Sverige

1.2. Rozloha

- pevnina 410 934 km²
- jezera 39 030 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

- počet obyvatel 9 481 000 (prosinec 2011)
- hustota obyvatelstva 22,2 obyvatel/km²
- podíl ekonomicky činného obyvatelstva (18-64 let) cca 61,4 %

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- absolutní 100 929, relativní +14 736, imigrace 95 750, emigrace 44 908
- celkový přírůstek obyvatelstva 65 505
- 4 589 734 žen, 4 523 523 mužů (2006)

Koncem roku 2006 žilo v zemi 490 254 lidí starších než 80 let, do věkové skupině 18–64 let patřilo 61,4 % občanů. Švédsko patří mezi země s nejdéle žijícím obyvatelstvem, podíl skupiny nad 65 let činí 17,4 %.

1.5. Národnostní složení

Složení obyvatelstva podle místa původu

Region původu	Počet občanů
Švédsko	8 621 261
Ostatní země severní Evropy	158 872
EU mimo severské země	106 164
Ostatní evropské země	38 685
Afrika	32 513
Severní Amerika	13 057
Jižní Amerika	15 900
Asie	98 857
Oceánie	2 231
Bez státní příslušnosti	6 050
Neznámého původu	19 667
Celkem cizinci	491 996

Celkem tvoří cizinci 5,4 % obyvatelstva.

V roce 2010 byl počet občanů pocházejících z České republiky/Československa odhadován na 7 300 osob. Nejpočetnějšími minoritními skupinami z hlediska země původu jsou přistěhovalci z Finska (1 172 tis.),

z Iráku (118 tis.), Srbska/Cerné hory (75 tis.), Polska (67,5 tis.), Iránu (59,9 tis.), Bosny a Hercegoviny (56,1 tis.), Německa (47,8 tis.), Dánska (46 tis.), Norska (43,8 tis.) a Turecka (40,8 tis.).

1.6. Náboženské složení

Dle informace švédského Statistického úřadu není tento údaj s ohledem na ochranu osobních údajů sledován.

Složení obyvatelstva z hlediska vyznání podle starších publikovaných dat:

- luteránské 80 %
- římskokatolické 4 %
- islám 7 %

1. ledna 2000 došlo k odluce církve od státu, jehož přímým důsledkem byla ztráta obecního statusu, který před tímto datem farnosti měly.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- švédština
- všechny severské jazyky, místy laponština
- všeobecná je znalost angličtiny, starší generace používá němčinu

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Ve Švédsku existují dva stupně místních úřadů (vlád):

- lokální/municipální (kommun)
- regionální/krajské (län) řízené regionálními radami (landsting).

Území Švédska je rozděleno na 290 komun a 21 regionů (na způsob našich krajů), z nichž dva mají formu vlastních samospráv: Skane a Västra Götaland. 1. ledna 2005 byla vytvořena jednotná organizace, která monitoruje zájmy nižších správních celků, poskytuje jim služby, radí a koordinuje jejich aktivity. Další informace administrativně-správního charakteru jsou k dispozici na všeobecných informačních serverech www.sweden.se, www.si.se, demografické a sociální údaje na serveru Ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí www.social.ministry.se.

Největší švédská města

	počet obyvatel
Stockholm	864 324
Göteborg	520 374
Malmö	302 835
Uppsala	200 000
Linköping	147 334
Norrköping	130 623
Helsingborg	130 620

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

- 1 švédská koruna = 100 öre

Zahraníční měny nelze používat v maloobchodním styku (banky a směnárny směňují všechny konvertibilní měny), v příhraničních oblastech s Norskem lze platit norskými korunami. V menších hotelích

není běžně akceptováno € jako platidlo, větší hotely přijímají €, ale přepočítávají v denním kurzu na SEK a odečítají provizi (cca 10 %). Malé obchody inkasují USD nebo € obvykle za lichvářskou provizi.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Ve Švédsku se slaví všechny významné křesťanské svátky. Specifikem země je, že před svátky a po nich dochází k útlumu pracovní aktivity. To platí zejména v letních měsících a kolem vánoc.

V roce 2012 jsou v kalendáři tyto svátky:

- Leden 1. Nový rok
- Leden 5. Večer tříkrálový *
- Leden 6. Tři králů
- Duben 5. Zelený čtvrtek *
- Duben 6. Velký pátek
- Duben 9. Velikonoční pondělí
- Duben 30. Varlborg *
- Květen 1. Svátek práce
- Květen 17. Nanebevstoupení páně
- Červen 4. Svatodušní neděle
- Červen 6. Státní svátek Švédska
- Červen 22. Svatojánská noc *
- Červen 23. sv. Jan (Midsommar)
- Listopad 3. předvečer Všech svatých *
- Listopad 4. Všech svatých
- Prosinec 24. Štědrý den *
- Prosinec 25. 1. svátek vánoční
- Prosinec 26. 2. svátek vánoční
- Prosinec 31. předvečer Nového roku *

* nejde o oficiální svátek, ale banky mají omezenou pracovní dobu

Protože většina církevních svátků je pohyblivých, je třeba uvedené informace pro další léta ověřit na <http://www.timeanddate.com/calendar/index.html?year=2007&country=21>.

Provoz v obchodech se řídí jejich velikostí. Supermarkety, hypermarkety a větší řetězce (např. ICA) mají prodejní dobu zpravidla od 08 do 22 hod. 24hodinový provoz mají některé prodejny rychlého občerstvení (např. 7 eleven, některé provozovny McDonald's a pouliční stánky v letních měsících), ostatní obchody jsou obvykle otevřeny do 20 hodin. V prodejnách potravin lze nakoupit i další zboží spotřební povahy. Nepotravinové obchody jsou otevřeny většinou do 18 hodin, ale ve většině z nich je upravena provozní doba v letních měsících. Velké obchody a nákupní centra mají vesměs otevřeno do 20 hodin. Často nebývá provoz přerušen ani o svátcích a ve dnech volna. V letních měsících však může být, zejména mimo velká města, omezen provoz služeb. Provoz většiny restaurací končí kolem půlnoci, bary a hudební provozovny jsou otevřeny (zejména o víkendech) do ranních hodin.

Upozorňujeme na provoz bank, jejichž pobočky mají stejnou pracovní dobu jako ústředí, tj. v pracovních dnech do 16–17 hodin. Směnárny (z nichž doporučujeme Forex) mají prodlouženou prodejní dobu a většinou jsou otevřeny i v sobotu. Na mnoha místech jsou v provozu fungující peněžní automaty, které akceptují všechny běžné platební karty (s možnou výjimkou AmEx), v případě nejasností nebo nesrozumitelnosti je jedinou „záchranou“ stisknutí tlačítka „avbryt“, které přeruší transakci a karta je vrácena. Automat je nekompromisní při trojnásobném zadání špatného kódu a jednání o vrácení karty je složité a často končí neúspěšně. Některé automaty mají nastavenou minimální částku k výběru (například 500 SEK). Prodejny jízdenek nejsou povinny přijmout bankovky s vyšší hodnotou než 100 SEK z důvodu ochrany bankovek hologramem - turnikety nemají čtecí zařízení.

Omezený provoz mají lékárny. Doporučuje se vybavit se před cestou základními léky.

Aktuální kursy valut lze nalézt například na adrese www.forex.se.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Švédsko je standardní evropská země a proto se společenská kultura v této zemi příliš neliší od české. Čeští podnikatelé by měli počítat s tím, že Švédové nejsou tak otevření jako Češi a může být proto obtížné s nimi navázat užší osobní kontakt. Na druhé straně lze počítat s jejich vysokou seriózností a snahou, plnit dohodnuté podmínky obchodu, byť by byla dohoda pouze ústní. Totéž se doporučuje dodržovat i na české straně, jinak si podnikatel sám uzavře cestu k dalším obchodům.

Při osobním jednání je vhodné počítat s časovou přesností místního protějšku - na akademickou čtvrt hodinkou není dobré se spoléhat. Jednání bývají věcná, Švédové neradi ztrácejí čas planými hovory.

Vzhledem k rozsahu problematiky doporučujeme prostudovat webovou stránku ZÚ www.mzv.cz/stockholm, kde je zveřejněn text Švédsko pro obchodníky a turisty, který podrobně popisuje místní zvyklosti, odlišnosti a specifika prostředí a mentality.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Pokud lékaři předložíte Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo papírové Potvrzení dočasně nahrazující Evropský průkaz, máte nárok na lékařsky nezbytnou zdravotní péči za stejných podmínek jako místní pojištěnci. To znamená, že místní systém zdravotního pojištění za vás zaplatí ošetření do té výše, jakou by zaplatil za svého pojištěnce. Počítejte s tím, že se ve Švédsku ve většině případů za péči připlácí. Může proto po vás být vyžadováno zaplacení účtu v hotovosti/platební kartou. Je třeba se raději předem zeptat na předpokládané náklady ošetření. Upozorňujeme, že případný převoz zpět na území České republiky není kryt ze zdravotního pojištění a musíte si jej sami zaplatit.

Turistům a krátkodobým cestovatelům/podnikatelům doporučujeme uzavřít komerční cestovní pojištění a nezapomenout doma Evropský průkaz zdravotního pojištění.

Bližší informace vám poskytne Centrum mezistátních úhrad, Praha 3, Žižkov, nám. W. Churchilla 1800/2, PSČ 113 59, Tel: +420 236 033 411; Fax: +420 222 734 951, Email: info@cmu.cz ; www.cmu.cz.

Upozorňujeme na stránky Evropské komise, kde naleznete zajímavé informace o právech občanů a praktické tipy z následujících oblastí: zdraví, práce a důchod, cestování, život v zahraničí, vzdělávání a mládež, rodina, nakupování. Stránky jsou dostupné v češtině (<http://ec.europa.eu/youreurope/> - klikněte na odkaz „Občané“).

Užitečné informace najdete na www.forsakringskassan.se (stránky jsou dostupné i v angličtině) nebo na stránkách Velvyslanectví ČR ve Stockholmu, v části „Služby pro veřejnost“ – „Užitečné informace“ (www.mzv.cz/stockholm).

V případě nouze si můžete přivolat záchranou službu pomocí čísla tísňové linky 112 (z pevné linky i mobilního telefonu).

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro cestu do Švédska neplatí pro české občany vízová povinnost. Občan ČR můžete cestovat do zemí Evropské unie na základě platného cestovního pasu nebo občanského průkazu. Nedoporučujeme cestovat na občanský průkaz s odděleným rohem. Doklady by měly být platné minimálně po dobu plánovaného pobytu mimo území ČR. Podrobné informace týkající se cestovních dokladů ČR lze nalézt na stránkách [Ministerstva vnitra ČR](http://www.mvcr.cz) (www.mvcr.cz).

V případě ztráty cestovního dokladu je nutné se obrátit buď na Velvyslanectví ČR ve Stockholmu nebo na Honorární konzulát v Malmö, kde vám bude za účelem návratu do ČR vystaven náhradní cestovní doklad.

Jako občan EU máte právo ve Švédsku pobývat, pokud by jste chtěli zůstat déle než 3 měsíce, tak se musíte zaregistrovat u švédského Migračního úřadu (Migrationsverket). Registraci lze provést i online na stránkách úřadu www.migrationsverket.se v části „For EU/EEA Citizens“.

Rovněž se můžete s dotazem obrátit na konzulární úsek Velvyslanectví ČR ve Stockholmu (consulate.stockholm@mzv.cz).

Odpovědi na otázky týkající se dovozu zvířat, léků, zbraní, potravin, alkoholu a tabáku do Švédska naleznete na stránkách švédské Celní správy www.tullverket.se v části „Customs Guide“ – „[Bringing goods into Sweden](#)“. Co se týká dovozu domácích zvířat, lze se rovněž obrátit na švédský Zemědělský úřad (Jordbruksverket). Webová stránka úřadu je www.jordbruksverket.se.

Cestu do země lze uskutečnit v zásadě třemi druhy dopravních prostředků. Letecká doprava je zajišťována spoji ČSA a SAS a některými nízkorozpočtovými společnostmi (Norwegian). Autobusovou dopravu zajišťuje např. společnost Student Agency nebo Eurolines. Nejvhodnější trasa osobním autem vede z Prahy na Teplice a Cínovec, dále přes Drážďany, Berlín, Rostock, Trelleborg, Jönköping do Stockholmu (E4/E20).

Upozorňujeme na nutnost dodržování předepsané rychlosti, přestupky jsou trestány vysokými pokutami. Obecné rychlostní limity jsou 50km/h (obce, často také 30 km/hod.), 90 km/h (mimo obec) a 110 km/h (dálnice). Silniční síť je udržovaná a vybavená odpočívadly. Hlavní tahy jsou opatřeny ploty zabráňujícími vniknutí lesní zvěře, zvýšené pozornosti je třeba dbát v místech, kde ploty nejsou (dopravní značky s piktogramem losa) v lesních úsecích silnice nižších tříd.

Jsou evidovány případy uvěznění českých řidičů z důvodu nálezu alkoholu v krvi během řízení motorového vozidla. V této souvislosti apelujeme na řidiče, aby nesedali za volant po požití alkoholického nápoje. Trestnost je stanovena limitem 0,02 promile.

Ve Švédsku platí povinnost celoročního svícení tlumenými světly. Řada nehod se stává v době horizontálního slunečního svitu (v létě slunce svítí až do 23 hod). V době od 1.10. do 30.4. je povinná zimní výbava (zimní vzorek nebo pneumatiky opatřené hřeby). Pokud leží na silnicích v severních oblastech sníh déle (květen, červen), pak je dovoleno používat zimní výbavu i v pozdním jarním období. Parkování ve velkých městech, zvláště ve Stockholmu je kvůli nadměrnému množství vozidel striktně regulováno a zpoplatněno. Auto obecně nesmí parkovat blíže než 10 m od přechodu pro chodce nebo od křižovatky či konce ulice. Většina míst, kde je zákaz stání (např. prostor pro otáčení na konci slepé ulice), je označena žlutou barvou na obrubníku. Dopravní značky označují dobu, po kterou je nutné platit poplatek, dny v týdnu, kdy je prováděno čištění ulice a parkování je zakázáno, vyhrazené parkování a výjimky pro bezplatné parkování rezidentů majících zaplacený správní poplatek. Doporučujeme parkovat na vyznačených místech a zaplatit stanovený poplatek. Pokuty za špatné parkování se udělují i cizincům.

Na dálnicích se sice nevybírá poplatek, ale ve Stockholmu je zavedeno mýto (Trängselskatt) za vjezd do města ve všední dny. Poplatek se ovšem nevztahuje na vozy s cizími registračními značkami. Podrobné informace jsou i v angličtině na webové stránce švédského Dopravního úřadu (Transportstyrelsen) - www.transportstyrelsen.se (rubrika Congestion tax in Stockholm).

Před cestou je vhodné prostudovat informace určené turistům, jež jsou k dispozici na oficiálních internetových portálech www.visitsweden.com a www.sweden.se a dále na www.mzv.cz v Kapitole „Cestujeme“.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Švédsko je normálně fungující evropská země bez nadměrných rizik a nebezpečí. I zde se však vyskytují případy vloupání a vykrádání osobních automobilů a autobusů na volných prostranstvích nebo i parkovištích, a to zejména v nočních nebo brzkých ranních hodinách. V centrech větších měst může dojít ke kapesním krádežím. Proto je lépe přenocovat v četných kempech či hotelech. V severních a odlehlých oblastech a hlubokých lesích je třeba dodržovat základní pravidla pohybu v neznámém terénu. Zvýšená

opatrnost se doporučuje zejména při sjíždění řek, horolezectví a horské turistice, zejména z důvodu rychle se měnících povětrnostních podmínek.

Dovolujeme si upozornit na projekt Dobrovolné registrace občanů České republiky při cestách do zahraničí (DROZD). Tento projekt umožňuje účinně organizovat pomoc českým občanům, kteří poskytnou na dobrovolném základě informace o svém plánovaném pobytu v zahraničí. Přihlásit se do systému DROZD můžete na webové stránce Ministerstva zahraničních věcí ČR - www.mzv.cz rubrika „Cestujeme“ – „DROZD – Registrace občanů při cestách do zahraničí“.

Před cestou doporučujeme vybavit se všemi důležitými telefonními čísly (policie, záchranné služby, ZÚ) – viz kapitola 1.15 až 1.17.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví ČR

Embassy of the Czech Republic

BOX 261 56, 100 41 Stockholm

Návštěvy: Villagatan 21, 1114 32 Stockholm

Tel: +46 (0)8-4404210

Stálá konzulární pohotovost pro občany ČR v případě nouze +46 703 255 156

Fax: +46 (0)8-4404211

E-mail: stockholm@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/stockholm

Budova velvyslanectví se nachází na severním okraji centra města a je dostupná autem po trase označené jako E 20, autobusy i metrem (ze stanic Tekniska Högsolan a Stadion).

Z letiště Stockholm Arlanda, které přijímá většinu mezinárodních letů, se lze dopravit vozem taxi, rychlovlakem Arlandaexpress (www.arlandaexpress.com) nebo autobusy společností Flygbussarna (www.flygbussarna.se) nebo Swedbus (www.swedbus.se). U řidiče autobusu nelze platit v hotovosti, pouze platební kartou. Lístky lze koupit buď na internetu nebo ve speciálních automatech s logem dané společnosti (jsou na letišti). V současné době stojí jedna cesta taxi na Arlandu kolem 520 SEK.

Honorární konzulát v Malmö

Mats Gunnar Baath, honorární konzul

Anna Duda, konzulární referentka

návštěvní adresa:

Västergatan 22, 211 21 Malmö

poštovní adresa: Box 137, 201 21 Malmö

Tel.: +46-409 736 98

úřední hodiny: Po, St, Pá: 10-12 h., Út, Čt: 13-15 h.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

České centrum

sídlí na stejné adrese jako ZÚ
ředitelka ČC Stockholm - Marcela Straková
Tel.: 0046-(0)8-4404218, 238
Fax: 0046-(0)8-4112855
E-mail: ccstockholm@czech.cz

CzechTrade

ředitel zahraniční kanceláře
sídlí na stejné adrese jako ZÚ
Tel.: 0046-(0)8-4404232
E-mail: stockholm@czechtrade.cz

CzechTourism Scandinavia

sídlí na stejné adrese jako ZÚ

ředitelka Lucie Vallin, tel. 0046-(0)8-4404 221, 239
E-mail: info_se@czechtourism.com

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Předvolba ze zahraničí 0046-, při volání ve Švédsku s výjimkou místních hovorů se před číslo vždy vkládá 0.

Nejdůležitější telefonní čísla pro návštěvníky Švédska:

Instituce	telefonní čísla
České aerolinie	(0)8-54545490
Požárníci, pohotovost, policie	112
Diplomatická služba MZV Švédska	(0)8-4051000
Nemocnice Danderyd	(0)123 550 00
Poruchy telefonních linek	(0)90400
Informace o telefonních číslech ve Švédsku	118 118
Informace o telefonních číslech v zahraničí	118 119

1.18. Internetové informační zdroje

Instituce	Internetová adresa
Obecné informace	
Virtual Sweden	www.sweden.se
Švédský institut	www.si.se
Žluté stránky	www.gulasidorna.se
Počasí	www.smhi.se
Státní správa	
Parlament	www.riksdagen.se
Vláda	www.regeringen.se
Ministerstvo zahraničních věcí	www.regeringen.se
Ministerstvo financí	www.regeringen.se
Ministerstvo spravedlnosti	www.regeringen.se

Ministerstvo obrany	www.regeringen.se
Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí	www.regeringen.se
Ministerstvo pro školství a výzkum	www.educationministry.se
Ministerstvo zemědělství	www.regeringen.se
Ministerstvo životního prostředí	www.regeringen.se
Ministerstvo pro podnikání, energetiku a komunikace	www.regeringen.se
Ministerstvo kultury	www.regeringen.se
Ministerstvo práce	www.regeringen.se
Konfederace, svazy a asociace	
Konfederace švédských podniků a podnikatelů - Näringsliv	www.svensktnaringsliv.se
Federace švédských soukromých firem	www.fr.se
Asociace švédských výrobců oceli	www.jernkontoret.se
Asociace švédského obranného průmyslu	www.defind.se
Švédská národní energetická rada	www.stem.se
Švédská zemědělská rada	www.sjv.se
Národní lesnická rada	www.svo.se
Federace švédských farmářů	www.lrf.se
Švédská veterinární asociace	www.svf.se
Asociace švédských hotelů a restaurací	www.shr.se
Švédská národní rada pro průmyslový a technický rozvoj - NUTEK	www.nutek.se
Národní spotřebitelská rada	www.kov.se
Asociace pěstitelů a prodejců obilí	www.lantmannen.se
Obchod a ekonomika	
Národní rada pro obchod	www.kommers.se
Švédská exportní rada - Exportradet	www.swedishtrade.se
Švédské obchodní komory	www.cci.se
Stockholmská obchodní komora	www.chamber.se
Švédská národní rada pro silniční dopravu - Vägverket	www.trafikverket.se
Celní správa	www.tullverket.se
Národní institut pro ekonomický výzkum - Konjunkturinstitutet	www.konj.se
Švédská agentura pro mezinárodní rozvojovou pomoc - SIDA	www.sida.se
Veletrhy a výstavy	

Stockholmské výstaviště	www.stockholmsmassan.se
Veletržní a kongresové centrum Göteborg	www.swefair.se
ELMIA Jönköping	www.elmia.se
Akademické a výzkumné instituce	
Královská vědecká akademie	www.kva.se
Královská švédská zemědělská a lesnická akademie	www.ksla.se
Švédský výzkumný institut obchodu	www.hui.se
Švédský institut pro dopravu a spoje	www.sika-institute.se
Institut pro výzkum papíru a celulózy	www.patrafée.se
Švédský institut pro evropské politické studie - SIEPS	www.sieps.se
Finance a banky	
Švédská národní banka - Riksbank	www.riksbanken.se
Nordea	www.nordea.com
Skandinaviska Enskilda Banken - SEB	www.seb.se
Handelsbanken	www.handelsbanken.se
Stockholmská burza	www.nasdaqomxnordic.com
Investice	
Agentura Invest in Sweden - ISA	www.isa.se
Swedfund AB	www.swedfund.se
Statistika	

1.19. Adresy významných institucí

Instituce	Adresa	Internet
Státní správa		
Parlament	Sveriges Riksdag 100 12 Stockholm E-mail: riksdagsinformation@riksdagen.se	www.riksdagen.se
Vláda	Regeringskansliet 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo zahraničních věcí	Gustav Adolfs torg 1 103 39 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo spravedlnosti	Rosenbad 4 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo obrany	Jakobsgatan 9 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí	Fredsgatan 8 103 33 Stockholm	www.regeringen.se

Ministerstvo financí	Drottninggatan 21 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo pro školství a výzkum	Drottninggatan 16 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo zemědělství	Fredsgatan 8 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo životního prostředí	Tegelbacken 2 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo pro podnikání, energetiku a komunikace	Jakobsgatan 26 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo pro integraci a rovnost pohlaví	Fredsgatan 8 1003 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo kultury	Drottninggatan 16 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Ministerstvo práce	Jakobsgatan 26 103 33 Stockholm	www.regeringen.se
Švédský statistický úřad	SCB Box 24300 104 51 Stockholm E-mail: information@scb.se	www.scb.se
Celní správa	Tullverket Box 12 854 112 98 Stockholm E-mail: tullverket@tullverket.se	www.tullverket.se
Konfederace, svazy a asociace		
Konfederace švédských podniků a podnikatelů	Svenskt naringsliv Storgatan 19 114 82 Stockholm	www.svensktnaringsliv.se

Federace soukromých firem	Foretagarna Regeringsgatan 52 106 67 Stockholm E-mail: info@foretagarna.se	www.foretagarna.se
Asociace švédských výrobců oceli	Jernkontoret Kungsträdgårdsgatan 10 Box 1721 111 87 STOCKHOLM E-mail: office@jernkontoret.se	www.jernkontoret.se
Asociace švédského obranného průmyslu	Association of Swedish Defence Industries Volvohuset Box 5510 114 85 Stockholm E-mail: info@soff.se	www.soff.se
Švédská národní energetická rada	STEM Box 130 631 04 Eskilstuna, E-mail: registrator@energimyndigheten.se	www.stem.se
Švédská zemědělská rada	Jordbruksverket 551 82 Jönköping E-mail: jordbruksverket@sjv.se	www.sjv.se
Národní lesnická rada	Skogsstyrelsen Vallgatan 8 551 83 Jönköping E-mail: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se	www.svo.se
Federace švédských farmářů	LRF Franzégatan 6	www.lrf.se

	105 33 Stockholm E-mail: info@lrf.se	
Švédská veterinární asociace	SVF Kungsholms Hamnplan 7 Box 12 709 112 94 Stockholm. E-mail: office@svf.se	www.svf.se
Asociace švédských hotelů a restaurací	SHR Kammakargatan 39 Box 1158 111 81 STOCKHOLM E-mail: info@shr.se	www.shr.se
Švédská agentura pro ekonomický a regionální růst	TILLVÄXTVERKET 102 61 Stockholm E-mail: tillvaxtverket@tillvaxtverket.se	www.tillvaxtverket.se
Národní rada pro spotřebitele	Lagergrens Gata 8 Box 48 651 02 Karlstad	www.kov.se
Obchod a ekonomika		
Národní institut ekonomického výzkumu	Konjunkturinstitutet Kungsgatan 12-14 Box 3116 103 62 Stockholm E-mail: ki@konj.se	www.konj.se
Národní rada pro obchod	Commerskollegium Drottninggatan 89 Box 6803 113 86 Stockholm	www.kommers.se

	E-mail: kommerskollegium@kommers.se	
Stockholmská obchodní komora	Svenska Handelskammarförbundet Stockholm Box 160 50 103 21 Stockholm E-mail: tradeofficer@chamber.s	www.chamber.se
Švédská exportní rada	Exportrådet World Trade Center Klarabergsviadukten 70 Box 240 101 24 Stockholm E-mail: info@swedishtrade.se	www.swedishtrade.se
Švédská národní rada pro silniční dopravu	Vägverket Röda vägen 1 781 87 Borlänge E-mail: vagverket@vv.se	www.vv.se
Invest in Sweden	ISA Sweden World Trade Center Klarabergsviadukten 70 B6 P O Box 90 SE-101 21 Stockholm, Sweden E-mail: isa@isa.se	www.isa.se
Swedfund AB	Swedfund International AB Box 3286 103 65 Stockholm E-mail: info@swedfund.se	www.swedfund.se
Veletrhy a výstavy		
Stockholmské výstaviště	Stockholmsmässan AB Mässvägen 1, Älvsjö 125 80 STOCKHOLM E-mail: infomaster@stofair.se	www.stofair.se
Švédské veletržní a kongresové centrum	The Swedish Exhibition Centre	www.swefair.se

	Mässans Gata/Korsvägen 412 94 Göteborg E-mail: infomaster@svenskamassan.se	
ELMIA	Elmia AB Box 6066 550 06 JÖNKÖPING E-mail: info@elmia.se	www.elmia.se
Asociace pěstitelů a prodejců obilí	Lantmännen Box 30192 104 25 Stockholm E-mail: info@lantmannen.com	www.lantmannen.se
Obecné informace		
Virtual Sweden	Skeppsbron 2 Box 7434 103 91 Stockholm E-mail: info@sweden.se	www.sweden.se
Švédský institut	Svenska Institutet Skeppsbron 2 Box 7434 103 91 Stockholm E-mail: si@si.se	www.si.se
Žluté stránky	E-mail: kundkontakt@eniro.se	www.gulasidorna.se
Počasí	E-mail: kundtjanst@smhi.se	www.smhi.se

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Švédsko je dědičnou konstituční monarchií. Parlament (Riksdag) je od roku 1971 jednokomorový, v jeho lavicích zasedá 349 poslanců. K přímé volbě poslanců je oprávněn volič starší 18 let. Hranicí pro vstup strany do parlamentu jsou 4 % hlasů získaných celostátně, resp. 12 % v jednom volebním obvodu. Předsedou parlamentu (ve kterém je zastoupeno 47 % žen) se po posledních volbách (19.9.2010) opět stal Per Westerberg, člen Strany umírněných (Moderátů), který byl v letech 1991–94 ministrem průmyslu nesocialistické vlády a v čele Riksdagu stojí od r. 2006. Místopředsedy nejvyššího zákonodárského sboru byli zvoleni zástupci Sociálně demokratické strany, Strany středu a Liberální strany.

Přestože ve volbách v září 2010 opět nejvíce hlasů získala sociální demokracie, již podruhé se jí nepodařilo získat většinovou podporu pro sestavení vlády a zůstala v opozici. Do Riksdagu byla poprvé zvolena krajně pravicová strana Švédští demokraté.

Parlamentní strany tvořící vládní alianci:

- Umírnění (Moderaterna) - 107 poslanců, 13 ministrů (M)
- Strana středu (Centerpartiet) - 23 poslanců, 4 ministři (C)
- Liberální strana (Folkpartiet) - 24 poslanců, 4 ministři (FP)
- Křesťansko-demokratická strana (Kristdemokraterna) - 19 poslanců, 3 ministři (KD)

Opoziční strany:

- Sociálně demokratická strana (Socialdemokraterna) - 112 poslanců (S)
- Levicová strana (Vänsterpartiet) - 19 poslanců (V)
- Strana zelených (Miljöpartiet) - 25 poslanců (MP)
- Strana švédských demokratů (Sverigedemokraterna) - 19 (SD)

Nezařazený: 1 poslanec

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou státu je král Carl XVI. Gustaf z rodu Bernadotte. Jeho manželkou je Silvia Renate rozená Sommerlath, dcera německého diplomata, která má právo nosit titul královna Silvia. Královský pár má tři děti, korunní princeznu Victorii, která se stane po odstoupení (resp. smrti) otce švédskou královnou, prince Carla Filipa a princeznu Madeleine. Král nemá politickou moc ani ústavní pravomoci, přesto plní nezastupitelnou společenskou roli a společně s ostatními členy rodiny je významnou osobností švédské diplomacie. Královna Silvia je velmi činná v charitativních a společenských organizacích a spolcích, podobně jako ostatní členové širší královské rodiny. Princezna Victoria se připravuje na budoucí převzetí povinností hlavy státu studiem, absolvováním jazykových a odborných kursů a účastí na politických a společenských aktivitách hlavy státu. Dne 19. června 2010 se provdala za švédského občana Daniela Westlinga, který sňatkem získal titul Prince Daniel, Duke of Västergötland.

Král je členem nebo čestným členem řady společenských, ekonomických a obchodních institucí a klubů, angažuje se ve prospěch postižených sportovců. Několikrát s manželkou navštívil Českou republiku a netají se obdivem k historickým památkám v Praze, Českém Krumlově, Telči a v dalších historických centrech.

2.3. Složení vlády

Současná menšinová vláda byla jmenována v říjnu 2010. Jde o vládu pravého středu, složenou ze 24 členů nominovaných čtyřmi stranami vládní aliance. Pouze 13 ministrů řídí ministerstvo, ostatní členové vlády pracují v rámci úřadu řízeného jiným členem kabinetu.

Současný kabinet by měl řídit zemi do voleb v září r. 2014:

Předseda vlády	Fredrik REINFELDT	M
Ministr financí	Anders BORG	M
Ministryně pro informační technologie a energetiku	Anna-Karin HATT	C
Ministryně pro podnikání a regionální záležitosti	Annie LOÖF	C
Ministryně spravedlnosti	Beatrice ASK	M
Ministr zahraničních věcí	Carl BILDT	M
Ministryně pro záležitosti EU při Úřadu předsedy vlády	Birgitta OHLSSON	FP
Ministryně kultury	Lena ADELSON LILJEROTH	M
Ministryně infrastruktury	Catharina ELMSÄTER-SVÄRD	M
Ministr pro záležitosti venkova	Eskil ERLANDSSON	C
Ministryně pro mezinárodní rozvojovou spolupráci	Gunilla CARLSSON	M
Ministr zdravotnictví a sociálních věcí	Göran HÄGGLUND	KD
Ministr vzdělávání a výzkumu	Jan BJÖRKLUND	FP
Ministryně životního prostředí	Lena EK	C
Ministryně pro děti a seniory	Maria LARSSON	KD
Ministr pro finanční trhy	Peter NORMAN	M
Ministr obrany	Karin ENSTRÖM	M
Ministryně pro rovnost pohlaví	Nyamko SABUNI	FP
Ministryně zaměstnanosti	Hillevi ENGSTRÖM	M
Ministr pro migraci a azylovou politiku	Tobias BILLSTRÖM	M
Ministr sociálního zabezpečení	Ulf KRISTERSSON	M
Ministryně obchodu	Ewa BJÖRLING	M
Ministr integrace	Erik ULLENHAG	FP
Ministr pro veřejnou správu a bydlení	Stefan ATTEFALL	KD

Podrobné rozdělení kompetencí a agend jednotlivých ministerstev lze najít na www.sweden.gov.se.

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Švédsko je členem a spoluzakladatelem všech významných světových mezinárodních organizací, jmenovitě OSN, EU, WTO, OECD, MMF, EBRD, OBSE, Rady Evropy, Severské rady a dalších. Výjimkou je jen neúčast v NATO. Dále země aktivně vystupuje a hraje důležitou roli v Severské radě, Radě pro spolupráci zemí regionu Baltského moře a v Radě Barentsova moře. Kromě oficiální účasti v mezinárodních organizacích je Švédsko signatářem řady iniciativ a mezivládních ujednání, oficiálně věnuje mimořádnou pozornost vztahům s Ruskem. Vykonává funkci depozitáře mezinárodní Konvence o kontrole a označování předmětů ze vzácných kovů.

Švédsko sice vzhledem ke své politice neúčastněnosti dosud neuvažuje o vstupu do NATO, ve své obranné politice však s touto organizací úzce spolupracuje.

Švédsko se významně angažuje v těch organizacích, které se zaměřují na agendy tradičně důležité pro Švédsko, jako je boj proti obchodu s drogami, dětské prostituci, obchodu se ženami a proti zneužívání dětí k práci. Mimořádnou pozornost věnuje zejména otázkám klimatu a ochrany životního prostředí a rovnoprávnosti žen a mužů.

K vysoké prestiži švédské zahraniční politiky významně napomáhá rozsáhlá mezinárodní rozvojová spolupráce, na kterou Švédsko vynakládá 1% HDP (v roce 2011 kolem 36 mld. SEK), a země je také na předním místě mezi donory humanitární pomoci.

Švédsko se snaží hrát aktivní roli ve světové politice, především se zaměřuje na podporu mírového řešení mezinárodních konfliktů pod patronací OSN a na rozvojovou pomoc. Švédské vojenské jednotky působí v krizových oblastech v rámci mírových sborů OSN a operací NATO a EU.

Ve Stockholmu sídlí Královský výbor pro udělování Nobelovy ceny. Předávání Nobelových cen (vždy 10. prosince) patří mezi největší společenské události roku.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Viz kapitola 3.1.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Název smlouvy či dohody	Datum vstupu v platnost	Sbírka č./rok *
Obchodní a plavební úmluva mezi Republikou Československou a Švédskem a Závěrečný protokol	Stockholm, 18.4.1925	119/1925 3/1926
Smírčí a rozhodčí smlouva mezi Republikou Československou a Švédskem a Závěrečný protokol	Praha, 2.1.1926	176/1926
Dohoda mezi Československou republikou a Švédským královstvím o vypořádání některých nároků a pohledávek a Dodatkový protokol	Stockholm, 22.12.1956	
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Švédského království o mezinárodní silniční dopravě	Stockholm, 27.6.1969	161/1970
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Švédského	Stockholm, 13.10.1971	32/1973

království o vědecké a technické spolupráci		
Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Švédským královstvím o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku	Praha, 6.2.1979	9/1981
Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Švédska o spolupráci v oblasti zdravotnictví	Praha, 5.7.1984	100/1984
Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Švédska o zrušení vízové povinnosti sjednaná výměnou nót	Praha, 13.7.1990	342/1990
Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Švédským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic a Protokol	Praha, 13.11.1990	479/1991
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Švédského království o sukcesi do dvoustranných smluv sjednaná výměnou nót	Stockholm, 1.6.1994	
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Švédského království o vzájemné spolupráci v celních otázkách	Stockholm, 24.3.1995	249/1996
Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Švédskou správou materiálu pro obranu o vzájemném poskytování záruky za jakost u výrobků a služeb pro obranu	Praha, 24.4.1998	
Dohoda o letecké dopravě mezi vládou České republiky a vládou Švédského království	Stockholm, 4.6.1998	130/2000
Všeobecná bezpečnostní dohoda mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Švédského království týkající se vojenských utajovaných skutečností	Stockholm, 18.4.2000 Praha, 14.6.2004	84/2000 84/2004
a Příloha k této dohodě		

Zdroj: Ministerstvo zahraničních věcí ČR

* Pozn.: Do roku 1999 jde o číslo dokumentu v rámci Sbírký zákonů, od r. 2000 ve Sbírce mezinárodních smluv.

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Švédsko patří dlouhodobě k nejrozvinutějším a nejúspěšnějším světovým ekonomikám a zajišťuje svým obyvatelům vysoký životní standard a sociální jistoty. **Patří k nejvyspělejšími státům světa s moderní a dynamickou průmyslovou výrobou, s výkonným zemědělstvím a široce rozvinutým, strukturálně stabilizovaným a výkonným sektorem služeb.** SE ekonomika je silně orientovaná a tím i silně závislá na mezinárodním obchodě, zejména na vývoji v zemích Evropské unie, se kterými realizuje cca 80 % své zahraniční obchodní výměny. Švédská ekonomika je v mnoha parametrech podobná české - je relativně malá, otevřená a závislá na zahraničním obchodě. SE od vstupu do EU v roce 1995 využívá potenciálu harmonizované legislativy EU a výhod jednotného vnitřního trhu.

V celosvětovém měřítku se SE pravidelně umísťuje na předních místech srovnávacích ekonomických studií. **Švédský ekonomický úspěch je založen jednak na dlouhé tradici svobodného podnikání a technického pokroku založené již v 19. století, jednak na liberálních ekonomických podmínkách.** V mezinárodním srovnání ekonomických svobod vyniká otevřenost švédského obchodního a investičního prostředí, transparentnost finančního systému, nezávislost justice a příkladně nízká míra korupce (4. nejnižší na světě dle Transparency International).

Jako **negativum z hlediska podmínek pro hospodářský růst se naopak pocituje vysoká míra regulace a vůbec zapojení státu do ekonomiky (podíl výdajů státu na HDP pravidelně přesahuje 50 % a patří k nejvyšším v OECD) a přemrštěná sociální ochrana zaměstnanců,** která způsobuje nepružnost pracovního trhu a paralyzuje schopnost podnikatelů reagovat na výkyvy konjunktury. Změny v této oblasti jsou jednou z priorit současné vlády, která již při jejich realizaci řadu kroků učinila. **Uskutečnění dalších potřebných reforem přibrzdila globální ekonomická krize v roce 2009 a finanční a dluhová krize v eurozóně v letech 2010-2011.** Silné propojení s ekonomikami ostatních členských států přineslo již několikrát negativní dopady na SE hospodářský vývoj. Například v důsledku krize v roce 2009 zaznamenala SE ekonomika nejprudší pokles od 2. světové války. Dopady finanční a dluhové krize eurozóny se prozatím projeví ve zmenšené míře. SE není členem EMU poté, kdy se v roce 2003 uskutečnilo neúspěšné referendum ke vstupu SE do eurozóny.

V minulých letech se známky hospodářského zpomalení po letech konjunktury ve Švédsku začaly projevovat již ve druhé polovině roku 2007. Ještě v první polovině roku 2008 se zdálo, že k hlubšímu poklesu švédské ekonomiky nedojde, avšak od poloviny roku 2008 se ekonomické ukazatele začaly rapidně zhoršovat a **švédská ekonomika tak kopírovala průběh světové konjunktury.** Pokles dosáhl dna ve druhé polovině roku 2009. Koncem roku 2009 již ve srovnání s předchozím kvartálem vzrostl o 0,2 %. Podobné pozitivní signály byly ke konci roku 2009 zřejmé i z ostatních klíčových makroekonomických údajů, znepokojující situace zůstávala na trhu práce. **Míra nezaměstnanosti koncem roku 2009 dosáhla hodnoty 8,5 %, ve věkové skupině 15-24 let byla dokonce téměř čtvrtinová.**

Švédská vláda koncem roku 2008 připravila plán stabilizačních opatření pro švédskou ekonomiku ke zmírnění následků mezinárodní finanční krize. **Protikrizová opatření zahrnovala tři klíčové oblasti švédské ekonomiky – zaměstnanost, finanční trh, automobilový průmysl.** Postupně vláda navýšila i státní rozpočet o dodatečné prostředky ke zvládnutí krize a na její další vývoj reagovala průběžně nově přijímanými finančními stimuly. V srpnu 2009 se růst nezaměstnanosti odrazil v posílení opatření na podporu zaměstnanosti alokací 8,4 mld. SEK na zvyšování kvalifikace a další aktivní opatření (podpora vzdělávání dospělých, odborného středního školství a universit, programy podpory pracovního trhu a podnikání). Další opatření ke zmírnění dopadů krize na švédskou ekonomiku zahrnovala dočasné navýšení zdrojů na protikrizové iniciativy krajských úřadů a místních samospráv (municipalit) ve výši 7 mld. SEK. Celková částka, kterou vláda v roce 2009 na protikrizová opatření vynaložila, dosáhla 48 mld. USD, tj. ekvivalent 1,6 % HDP.

Přijatý **protikrizový balíček opatření pomohl nastartovat v roce 2010 hospodářský růst, který se udržel až do 4. čtvrtletí roku 2011.** Po růstovém téměř dvouletém hospodářském vývoji se začínají negativně projevovat důsledky dluhové krize v eurozóně. Během prvních tří čtvrtletí roku 2011 rostla domácí průmyslová výroba ještě vysokým meziročním tempem okolo 5 - 6 %, útlum nastal ve čtvrtém

kvartále roku 2011, kdy se růst HDP ocitl na úrovni pouhého 1,1 %. **Celkový růst HDP za rok 2011 vykazuje výši 3.9 %.**

Inflace za leden 2012 poklesla oproti prosincovým 2,3 % na 1,9 % a v únoru a březnu se udržela v meziročním srovnání na 1,5 %. Švédská měna (SEK) podobně jako jiné suverénní měny nečlenských evropských ekonomik v důsledku turbulencí na evropských finančních trzích střídavě posiluje a oslabuje. Koncem roku 2011 zaznamenala silné posilování, které však není odrazem trvalého hospodářského vývoje, ale spíše investorskými záměry při hledání stabilnějšího prostředí v Evropě.

Vláda 20. 9. 2011 představila a SE Riksdag dne 20.12. 2011 schválil návrh **státního rozpočtu na rok 2012, ve kterém je uvedeno, že Švédsko se nachází v turbulentních časech.** Za prioritní opatření pro rok 2012 byly označeny kompenzace dopadů krize, dlouhodobá podpora zaměstnanosti, hospodářský růst a zlepšení sociální péče. Na jejich realizaci jsou v roce 2012 vyčleněny prostředky ve výši 15 mld. SEK a v roce 2013 částka 17,3 mld. SEK. Schválený rozpočet zabezpečuje i finanční rezervy v oblasti veřejných financí na zvládnutí horšího vývoje, pokud by důsledky dluhové krize v eurozóně přinesly další negativní vliv na švédskou ekonomiku.

Ministerstvo financí předpokládá v letošním roce i v roce následujícím zpomalení ekonomiky, což přineslo zvýšení nejistoty pro domácnosti. K tomu přispívají i avizovaná reformní opatření SE vlády a dlouhodobě **vysoká nezaměstnanost okolo 7,8 %, která se předvídá v nezměněné výši i pro rok 2012 a 2013.** K nejistotě na pracovním trhu je třeba připočítat i téměř 23 % nezaměstnanost mladých a velké problémy imigrantů při hledání pracovního uplatnění.

Pro rok 2012 prognózy Švédského statistického úřadu, SE Riksbank a Institutu konjunkturních analýz NIER předpovídají, že růst HDP nepřekročí 1 %. Oživení očekávají v roce 2012 s předpokládaným růstem HDP ve výši cca 2,5 %. Zveřejněné prognózy jsou pravidelně měněny v závislosti na vývoji evropské, ale i světové ekonomiky. Poslední březnová čísla napovídají, že růst HDP by mohl být přeci jen o něco vyšší a vyšší růstový trend by mohl být zahájen již v průběhu roku 2012.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Selected Indicators	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
GDP at market prices	-5.0	6.1	3.9	0.4	2.5			
GDP, calendar-adjusted	-4.9	5.9	4.0	0.8	2.5	2.9	2.7	2.4
Current account (1)	6.8	6.8	7.2	6.9	6.8	6.4	6.1	6.0
Hours worked (2)	-2.6	2.6	2.3	0.2	0.5	1.1	1.0	0.7
Employment	2.1	1.1	2.1	-0.1	0.6	1.1	1.0	0.7

Unemployment rate (3)		8.4	7.5	7.7	7.7	7.3	6.7	6.3
Labour market gap (4)	-3.4	-2.5	-1.5	-2.1	-2.0	-1.2	-0.5	0.0
Output gap (5)	-8.2	-4.5	-1.9	-3.1	-1.9	-0.8	-0.1	0.2
Hourly earnings, business sector (6)	3.2	2.5	2.8	3.4	2.9	3.0	3.2	3.4
Cost of labour, business sector (2)	2.4	-1.0	2.0	3.8	3.1	3.1	3.3	3.5
Productivity, business sector (2)	-3.6	3.8	2.4	0.6	2.3	2.1	2.2	2.1
CPI	-0.5	1.2	3.0	1.5	1.4	1.9	2.4	2.5
CPIF	1.7	2.0	1.4	1.4	1.6	1.5	1.8	2.0
Repo rate (7) (8)	0.25	1.25	1.75	1.50	1.50	2.25	2.75	3.25
Interest rate, 10-year government bonds (7)	3.2	2.9	2.6	2.1	2.7	3.6	4.2	4.4
Index for the Swedish krona, KIX (9)	122.8	114.3	107.6	106.8	105.5	103.9	102.8	102.3
GDP worldwide	-0.7	5.1	3.8	3.4	4.1	4.8	4.8	4.7
General government net lending (1)	-1.0	-0.1	0.2	-0.4	0.2	0.6	1.2	1.4
Cyclically adjusted	2.5	2.1	1.4	1.2	1.2	1.2	1.5	1.5

net lending (10)									
---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Percentage change unless otherwise stated. Sources: Statistics Sweden, National Mediation Office and NIER.

- (1) Percent of GDP.
- (2) Calendar-adjusted.
- (3) Percent of labour force.
- (4) Difference between actual and potential hours worked as percent of potential hours worked.
- (5) Difference between actual and potential GDP as percent of potential GDP.
- (6) According to Short-Term Wage and Salary Statistics.
- (7) Percent.
- (8) At year-end.
- (9) Index 1992-11-18=100.
- (10) Percent of potential GDP.

Published: March 28, 2012

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

SE ekonomika je založená z 99,2 % na soukromém podnikání, 0,8 % představují státní podniky a družstevní a komunální společnosti. Malé a střední firmy zaměstnávají 44,3 % aktivního obyvatelstva tj. 1 074 562 osob. Velké podniky (od 50 zaměstnanců) představují 0,8 % podílu, avšak zaměstnávají 1 353 705 osob.

Švédsko je vyspělou průmyslovou zemí již od 19. století. **Postupně se mění struktura SE podnikatelského sektoru, který byl tradičně závislý na výrobě zboží, ale stále se zvyšuje role znalostí a inovací pro podporu konkurenceschopnosti.** Tradiční výrobní obory musely projít po recesi na začátku 90. let modernizací a přiřadil se k nim rychle rostoucí sektor informačních a komunikačních technologií (ICT) ztělesňovaný především firmou Ericsson. Velká váha této firmy v domácí ekonomice sice způsobila, že Švédsko patřilo k zemím nejhůře zasaženým krizí ICT sektoru na počátku tisíciletí, ale po překonání krize patří opět ke špičkovým zemím v oblasti technologického rozvoje a k nejlépe prosperujícím evropským ekonomikám.

Švédský průmysl podobně jako ve všech vyspělých zemích ztratil ve druhé polovině 20. století výsadní postavení v ekonomice země – mezi roky 1960 a 2005 klesl počet osob pracujících ve výrobních odvětvích o 37 % na 691 tisíc, zatímco zaměstnanost ve službách vzrostla ze 2 mil. na 3,3 mil. osob. **V roce 2011 přispěla průmyslová výroba k tvorbě HDP podílem 16,6 %, na exportním výkonu ekonomiky se podílí asi třemi čtvrtinami.** Na výrobních odvětvích jsou také závislé ostatní obory ekonomiky země, takže celkový přímý a nepřímý podíl průmyslu na tvorbě HDP a na zaměstnanosti se odhaduje na 35 – 40 %. Je tomu tak i díky rozsáhlému outsourcingu obslužných činností, které vykonávají pro mateřské společnosti formálně samostatné firmy zařazené statisticky do oboru služeb.

Pro strukturu švédského průmyslu je charakteristická oborová rozmanitost produkce, vysoký stupeň zapojení do globalizace (jak ve smyslu vlastnictví, tak výrobní spolupráce) a životní závislost na exportu (více než 50 % produkce). Asi **poloviční podíl na průmyslové produkci Švédska má strojírenství.** Výroba strojů a zařízení v poslední době relativně poklesla, zatímco vzrostl podíl ICT sektoru. Podíl výroby dopravních prostředků a obecné kovovýroby zůstává zhruba stejný. Ve strojírenství je většina firem malé a střední velikosti, jen asi 1 % společností má přes 200 zaměstnanců. Jejich podíl na celkové zaměstnanosti v odvětví je ovšem nadpoloviční.

Druhým nejdůležitějším průmyslovým odvětvím je **zpracování dřeva**, zajišťující 20 % výkonů. V poslední době vzrostl podíl chemického – především farmaceutického – průmyslu na asi 15 %. Následuje potravinářský průmysl se 7 % a metalurgie (železo a ocel) s 5 %. Dobrým indikátorem významu švédského průmyslu a jeho váhy ve světové ekonomice je přehled 500 největších světových firem časopisu Fortune, v němž se dlouhodobě umísťuje 6 švédských společností.

Vysoký stupeň globalizace švédské průmyslové výroby přináší i vysokou citlivost na změny ve světové ekonomice, což dokládá i dopad globální ekonomickou krize a následné evropské finanční a

dluhové situace. Řada problémů, které postihly téměř všechna SE klíčová průmyslová odvětví včetně těžby primárních surovin, se nevyřešila dodnes. Nejhuře dopadly společnosti vyrábějící investiční zboží. Masové propouštění se týká všech oborů a nevyhnulo se ani nejvýznamnějším firmám jako je Ericsson (ICT), IKEA (nábytek), Volvo a SAAB, Astra Zeneca a další, které propustily tisíce zaměstnanců.

Švédsko se dle údajů Global Innovation Index (publikovaných 5.7.2011) potřetí za sebou umístilo na 2. místě, po Švýcarsku, v tabulce nejvyššího podílu výdajů na vědu, výzkum a vývoj v poměru k HDP. Významné postavení podtrhuje částka 29 mld. SEK (cca 3 mld. EUR), kterou SE vláda vyčlenila pro rok 2011 pro financování podpory inovací a rozvoje znalostní ekonomiky. Švédská vláda také všemožně podporuje v souladu se svým ekologickým programem rozvoj technologií příznivých k životnímu prostředí. Programy podpory jsou zaměřeny jak na energetiku (energetická efektivita, prosazování obnovitelných zdrojů), tak na dopravní sektor (biopaliva).

Zdrojem pro následující tabulky a graf je SE statistický úřad:

Index průmyslové výroby (IPI) za posledních 6 měsíců (9/2011 – 2/2012)

Seasonally and working day adjusted monthly index numbers, NACE. 2005=100.

NACE 2007	Průmyslové odvětví	09/11	10/11	11/11	12/11	01/12	02/12
B+C	Mines and quarries and manufacturing industry	97.8	98.0	96.2	95.7	98.9	93.8
-	Intermediate goods industry	94.2	93.3	92.9	94.4	94.3	94.4
-	Energy excl. section D	87.4	87.0	95.8	104.9	103.8	105.6
-	Capital goods industry	102.2	102.5	100.6	99.7	103.8	102.2
-	Non-durable consumer goods industry	101.4	103.1	98.6	93.4	104.4	70.4
-	Durable consumer goods industry	76.3	75.2	74.0	72.7	76.6	74.7
B	Mines and quarries	123.8	122.7	123.3	126.7	123.6	125.5

C	Manufacturing industry	97.3	97.5	95.5	94.6	98.1	92.6
10-12	Food product, beverage and tobacco industry	96.6	94.3	94.5	92.9	93.1	96.7
13-15	Industry for textile and leather products	78.5	75.5	79.3	73.9	80.4	74.8
16	Industry for wood and wood products	83.7	84.4	82.6	87.5	86.4	86.6
17	Industry for pulp, paper and paper products	102.3	97.9	98.5	95.5	97.9	99.5
18	Industry for printing and reproduction of recorded media	102.4	105.7	103.1	105.2	102.6	99.8
19	Industry for coke and refined petroleum products	87.1	86.3	95.5	105.0	103.8	105.6
20	Industry for chemicals	96.3	95.8	94.3	93.5	97.4	..
21	Industry for basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	100.1	106.5	96.7	85.4	109.7	..
22	Industry for rubber and plastic products	108.5	109.1	103.7	107.1	106.9	105.8
23	Industry for other non-metallic	114.4	111.4	110.3	109.8	110.2	104.6

	mineral products						
24	Industry for basic metals	77.6	76.7	77.4	72.9	76.7	76.4
25	Industry for manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	92.8	91.9	92.7	95.1	93.2	92.3
26	Industry for manufacture of computer, electronic and optical products	128.2	118.3	111.2	129.0	141.2	145.4
27	Industry for manufacture of electrical equipment	89.3	95.0	92.6	102.3	93.0	95.5
28	Industry for machinery and equipment n.e.c.	101.7	102.3	104.7	95.6	103.5	100.9
29	Industry for motor vehicles	89.7	89.8	83.6	82.2	86.2	78.9
30	Industry for other transport equipment	80.2	81.2	79.6	80.4	78.8	77.8
31-33	Industry for other manufacturing, repair and installation of machinery and equipment	86.2	87.8	87.5	85.6	88.1	89.3

.. = classified information, zdroj: SCB

Index průmyslové výroby v meziměsíčním srovnání za rok 2011

	NACE B+C	Intermediate goods industry	Energy excl. section D	Capital goods industry	Non-durable consumer goods industry	Durable consumer goods industry
Feb-11	97.3	92.1	96.3	103.6	98.7	83.4
Mar-11	107.4	100.4	107.4	117.6	107.5	87.5
Apr-11	103.6	100.5	92.2	106.7	105.8	81.5
May-11	107.2	102.4	82.7	114.4	109.3	78.8
Jun-11	109.0	103.7	102.4	120.1	103.9	81.3
Jul-11	79.0	74.8	103.5	75.8	95.0	45.5
Aug-11	85.0	84.5	104.4	83.2	86.2	69.7
Sep-11	105.0	100.2	76.6	113.9	103.0	85.1
Oct-11	101.9	97.9	80.9	105.6	105.8	82.3
Nov-11	99.6	96.1	96.5	103.8	100.7	80.8
Dec-11	99.1	92.8	106.5	115.0	88.2	72.6
Jan-12	94.3	90.7	106.8	90.6	106.6	73.4
Feb-12	90.4	92.2	100.5	100.4	68.5	77.9

Working day adjusted index numbers, NACE B+C and MIGs. 2005=100.

Index průmyslové výroby – srovnání za roky 2008 - 2011

Year	NACE B+C	Intermediate goods industry	Energy excl. section D	Capital goods industry	Non-durable consumer goods industry	Durable consumer goods industry
2008	104.8	103.0	105.4	113.9	94.8	87.9

2009	84.5	82.0	102.2	81.9	93.1	69.5
2010	92.7	91.0	100.1	92.9	95.2	77.5
2011	99.0	94.7	96.4	104.4	100.6	77.2

Annual index numbers, NACE B+C and MIGs. 2005=100

Průmyslová výroba 1914-2011 - graf

Percent change from previous year. Constant prices

4.4. Stavebnictví

Podíl stavebnictví na tvorbě švédského HDP činí asi 5,5 %. V oboru působí kolem 50 tisíc společností převážně malé a střední velikosti – jen asi pětina z nich zaměstnává námezdní pracovníky. Celkový počet zaměstnanců v oboru je cca 230 tisíc osob.

Stavebnictví zaznamenalo již v roce 2008 podobně jako i ostatní odvětví švédské ekonomiky pokles růstu asi na polovinu tempa předchozích let, v roce 2009 krize kulminovala absolutním poklesem o 4,8 %. Týká se to zejména výstavby nemovitostí pro podnikatelské účely vzhledem k nejistým vyhlídkám konjunktury. **Návrat na růstovou křivku, který se očekával v roce 2011, se nerealizoval v očekávané míře.** Útlum pokračuje i v oblasti bytové výstavby kontinuálně již od let 2007-2008. Tomu napovídá i fakt, že ze statistických dat je zřejmý pokles zahájených akcí v bytové výstavbě. Situaci se snaží částečně řešit vláda pokračováním v realizaci projektů výstavby a modernizace infrastrukturní sítě (železnice a rychlostní železniční koridory, rychlostní silnice apod.). Stále se začíná pracovat na nových projektech např. nové úseky dálničního obchvatu Stockholmu.

Specifickým omezením bytové výstavby je zvláštní struktura vlastnictví v oblasti bydlení.

Většina ze 43 % domácností obývajících nájemní byty v bytových domech je klienty neziskových bytových společností, které se zřizují na municipální úrovni a mají určující vliv na cenovou úroveň nájemného v místě. Jejich nájemníci se rekrutují ze všech příjmových skupin obyvatelstva. Toto uspořádání, které kvůli neziskovému principu fungování a významné pozici spolků nájemníků v jednáních o výši nájemného jeho výši stlačuje na nejnižší únosnou úroveň, samozřejmě nikterak nestimuluje soukromou výstavbu bytových domů.

Od roku 1990 se počet nájemních bytů snižoval, s výjimkou roku 2009, kdy bylo zaznamenáno mírné zvýšení. V září 2011 si pronajímalo okolo 27 tisíc Švédů byty tj. 1,8 % bytů v bytových domech. Toto číslo je o 19 procent nižší než v roce 2009. Téměř polovina obyvatel (56 %) ve věku 16-84 let žije ve vlastním samostatném domě nebo dvojdomku, 44 % žije v mnohabytových domech. Počet bytů v samostatných domech nebo dvojdomcích dosáhlo čísla 2 milióny koncem roku 2010. Okolo dvou a půl milionů bytů se nachází v mnohabytových domech. Průměrná cena 97 000 prodávaných bytů v osobním vlastnictví vzrostla o 9,5 % koncem roku 2010. **V roce 2010 žilo 8 016 000 osob v městských oblastech. To odpovídá 85 % z celé populace Švédska, kteří žijí na pouhých 1,3 % celkové rozlohy Švédska.**

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělství a lesnictví obstarává asi 0,5 % tvorby HDP (r. 2004; v roce 1993 ještě 1,0 %) a zaměstnává méně než 2 % pracujících. V poslední dekádě se počet farem snížil a jejich průměrná výměra vzrostla, zejména v důsledku aplikace dotační politiky EU. V současnosti převažují rodinné farmy, kombinace zaměstnání na částečný úvazek s prací na rodinné farmě se stala ve Švédsku běžným jevem.

Asi 55 % hospodářství vyžaduje ročně méně než 800 hodin práce. Průměrný věk farmářů je vysoký, 69 % je starších než 50 let. Tři čtvrtiny rodinných podniků se zabývají jak zemědělstvím, tak lesnictvím.

Polovina švédského území (55 %) je pokryta lesy a pětinu tvoří vodní toky a jezera. Plocha kultivované půdy představuje asi 8 % celkové rozlohy Švédska. Podmínky pro pěstování plodin jsou v různých částech země velmi rozdílné – na jihu Švédska je sezóna o 100 dní delší než na severu. Proto pouze v oblastech jižního a středního Švédska převládá produkce obilovin, jinde dominuje živočišná výroba. Pro severní oblast země jsou typická malá hospodářství založená na lesnictví s pouze malou výměrou orné půdy.

Rozdělení zemědělské půdy pro společnosti zapsané v Lantbruksregistret (zemědělském registru), v hektarech

	2003 ¹	2005	2007	2010	2011
Obilí	1 153 900	1 024 000	990 100	962 800	992 800
Z toho pšenice	411 300	354 800	361 500	400 000	416 800
Ječmen	368 500	378 600	326 700	318 800	327 800
Oves	279 800	200 100	207 900	164 400	181 200
zbývající	94 300	90 500	93 900	79 600	67 000
Luštěniny	38 800	40 900	28 600	46 100	41 700
Krmivo pro dobytek	965 000	1 066 900	1 127 600	1 194 700	1 195 300
Brambory	30 500	30 500	28 400	27 200	27 700
Cukrová řepa	50 100	49 200	40 700	37 900	39 600
Řepkový olej	58 600	82 200	87 800	110 200	94 900
Ostatní plodiny ²	42 700	54 900	53 800	67 200	63 000
Půda ležící ladem	275 600	321 300	280 600	176 800	154 200
Nespecifikovaná orná půda ³	41 400	31 600	8 200	10 500	9 800
Nevyužitá orná půda	11 900	1 800	2 000

Celková plocha orné půdy	2 668 600	2 703 100	2 647 700	2 633 500	2 618 900
Celková plocha pastvin	494 400	513 500	489 300	451 900	446 900
Celková plocha zemědělské půdy	3 163 000	3 216 600	3 137 000	3 085 400	3 065 800

- 1) Rok 2003 zahrnuje pouze podniky s alespoň 2,0 ha orné půdy.
- 2) Semena, lněné semínko, zahradní rostliny a všechny ostatní plodiny menšího významu.
- 3) Oblasti, které nelze rozdělit dle druhu plodiny.

4.6. Služby

V posledních dekadách zaznamenal sektor služeb podobně jako v celém rozvinutém světě bouřlivý rozvoj měřitelný jak vzrůstem zaměstnanosti v oboru (mezi lety 1960 a 2005 ze 2 mil. na 3,3 mil. zaměstnanců), tak podílu na tvorbě HDP. V roce 2010 a 2011 podobně jako celé národní hospodářství i tento sektor zaznamenal růst. Nápadný růst byl zejména v oboru obchodních služeb a v oboru ostatní služby.

Růst odvětví služeb v letech 2006 – 2011 (% , stálé ceny)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Velko- a maloobchod	4,0	4,6	-0,1	-6,6	8,5	4,9
Obchodní služby	14,5	7,8	-0,7	-7,4	8,6	8,4
Domácí služby	5,1	5,8	5,4	1,0	6,0	5,5
Ostatní služby	0,7	3,1	1,4	-7,3	5,4	5,1
Finanční služby	5,4	1,6	-0,7	1,9	2,5	2,6
Realitní služby a pronájmy	9,8	-0,8	5,6	-1,2	0,8	2,3
Služby celkem	6,3	3,9	2,1	-4,0	4,8	5,0

Zdroj: Konjunkturní institut

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

4.7.1 Komunikace a spoje

Kvalita infrastruktury (dopravních cest a telekomunikací) je ve Švédsku na velmi vysoké úrovni a do sektoru nepřetržitě proudí investice. Švédsko je v popředí vyspělých zemí z hlediska rozšíření využívání mobilních telefonů, počítačů a internetu.

Dopravní infrastruktura:

- 98 400 km veřejných silnic (spravovaných státní organizací Trafikverket - www.trafikverket.se) a 46 500 km komunálních a místních silnic
- 75 900 km soukromých silnic se státní podporou, 32 000 km cyklistických a turistických stezek pod správou municipalit
- 15 700 mostů a 36 přívozů/trajektů pod správou státní organizace Trafikverket
- 50 km dálnic s rychlostním limitem 120 km/h, 5 400 km dálnic s limitem 110 km/h, 24 450 km silnic s limitem 90 km/h, 60 650 km pro rychlost do 70 km/h
- 7 600 km komunikací s rychlostním limitem 50 km/h, 250 km do 30 km/h
- 4 264 tis. používaných osobních automobilů (2007)
- 0,48 automobilu/1 obyvatele
- 17 000 km železnic (standardní a úzký rozchod; asi 90 % státních ve správě státní organizace Trafikverket - www.trafikverket.se)
- 485 obchodních lodí s tonáží od 100 tun bylo registrováno k 31.12.2006 pod švédskou vlajkou (roční kapacita 3 423 mil. brutto tun-dní), z toho pro více než třetinu byl domovským přístavem Göteborg, 116 lodí bylo rybářských
- 2 614 registrovaných letadel nad 2 tuny vzletové hmotnosti (z toho 60 od 25 do 100 tun, 7 od 100 tun výše) – údaje k 31.12.2006
- 52 letišť pro civilní linkovou a charterovou přepravu (většina může přijímat velká dopravní letadla, 16 se využívá v mezinárodním provozu); 13 letišť je řízeno státem přes společnost Swedavia, 15 z nich a dvě vojenská jsou využívána i pro civilní provoz, ostatní letiště patří místním správám nebo privátním společnostem
- 88 % obyvatel je připojeno k internetu, ve věkové skupině 16–44 let to je 90 %, přes 80 % mezi 65 a 74 lety, ale pouhých 40 % ve skupině 65–74 let
- přes 88 % obyvatel mezi 16 a 74 lety bylo připojeno k vysokorychlostnímu internetu (broadband)

Švédská národní poštovní a telekomunikační agentura (PTS) je vládní organizací v oblasti poštovních a telekomunikačních služeb (www.pts.se). Základním cílem je zajišťování funkčnosti poštovního telekomunikačního trhu. Podporuje zdravou konkurenci, dohlíží na cenové trendy a snaží se především hájit zájmy spotřebitelů. Činnost PTS pokrývá mimo jiné i oblast krizového managementu a zajišťuje potřeby postižených osob. Vláda uvažuje o privatizaci poštovní služby po spojení s dánskou sesterskou firmou.

Důležitou organizací je Národní švédská dopravní a telekomunikační agentura (SIKA) www.sika-institute.se, která pro vládu připravuje analytické materiály, vydává statistické přehledy a předpovídá trendy v sektorech dopravy a telekomunikací.

4.7.2 Energetické zdroje a spotřeba

Švédsko patří k zemím s vysokou spotřebou elektřiny na hlavu, což je přetrvávající důsledek státní politiky podpory využívání elektřiny jako zdroje tepla pro vytápění jak komerčních tak bytových objektů z doby před ropnou krizí. Po prudkém růstu spotřeby elektřiny v 70. a 80. letech (více než 4 % ročně) se

růst ustálil na cca 0,5 % ročně. V roce 2009 a 2010 byla vzhledem k nižším zimním teplotám spotřeba elektřiny o 20 % vyšší než v předchozích letech.

Švédsko je příkladem účinně liberalizovaného trhu s elektřinou, který patří k nejméně regulovaným v rámci OECD. Reforma trhu v předchozí dekádě přinesla snížení instalovaných generačních kapacit, především na úkor tepelných elektráren. Rezervní kapacita tak klesla o asi 20 % (1996-2000) a švédská energetická soustava se stala citelně zranitelnější. Zvýšilo se totiž riziko výpadku dodávek při selhání některého velkého zdroje v zimní špičce. Švédská energetická společnost se proti takovým případům pojistila podepsáním smluv o výpomoci v krizové situaci s významnými výrobci elektřiny (mimořádnými dodávkami) a odběrateli (snížením odběru). Od roku 2008 se energetická rovnováha stala zcela záležitostí fungování trhu.

Struktura zdrojů elektrické energie je podobná jako v ostatních skandinávských zemích: asi 89 % výroby elektrické energie zajišťují jaderné (42 %) a vodní (47 %) elektrárny, zbytek dodávají elektrárny založené na spalování fosilních a obnovitelných paliv a na využívání větrné energie. Stále roste podíl biopaliv. Oproti předchozím letům se změnila struktura zdrojů energie – díky vyšším srážkám prudce vzrostl podíl hydroelektráren na úkor jak jaderných (postupné uzavření elektrárny Barsebäck) tak tepelných (v důsledku zavedení systému obchodu s emisemi) elektráren. Struktura zdrojů obvykle kolísá i v průběhu roku v souvislosti s průběhem spotřeby. Na té se významně podílí topení v zimním období, kdy se v hydroelektrárnách využívají zásoby vody akumulované v létě ve vodních nádržích. Nižší spotřeba v létě umožňuje údržbu odstavených nukleárních zdrojů.

Jaderná energie se dosud podílela asi jednou polovinou na švédské produkci elektřiny a třetinou na celkové energetické bilanci. Jaderné a vodní elektrárny jsou nejdůležitějším zdrojem energie ve Švédsku. Švédsko tak zaujímá vedoucí postavení ve světě v produkci elektřiny z jadra na hlavu. Jde o téma, na něž je švédská veřejnost citlivá. V roce 1980 rozhodlo referendum o pokračování jaderného programu, ještě před černobylskou katastrofou pak parlament přijal zákon o postupném odstavení atomových elektráren, jež mělo být dokončeno do roku 2010. Nový zákon z roku 1997 zrušil tento pevný termín, ale delegoval pravomoc k rozhodování, které zdroje a v jakém termínu odstavit, na vládu. V roce 1999 byla odstavena elektrárna Barsebäck 1, ukončení provozu reaktoru Barsebäck 2 následovalo 31.5.2005. Zároveň se zvyšuje výroba elektřiny ve zbývajících reaktorech. Jaderné elektrárny vyprodukovaly v roce 2011 asi 43 % veškeré energie a vodní elektrárny asi 45 %. Větrné elektrárny vyprodukovaly asi 4 % celkové energie v roce 2011. Elektrárny založené na spalování fosilních a obnovitelných paliv v roce 2011 vyprodukovaly 8 % celkové energie.

Vláda se snaží podporovat rozšiřování užívání obnovitelných zdrojů energie pomocí systému obchodování s tzv. zelenými certifikáty, vydávanými producentům elektřiny, složitým systémem zdanění výroby i spotřeby energie (daně z energie, oxidu uhličitého, oxidů dusíku a síry) a dalších finančních nástrojů, nepřímo k tomuto cíli přispívá i systém obchodování s emisními povolenkami. Snižování spotřeby energie v zemi vláda stimuluje programy podpory energetické efektivity průmyslu, úspor energie v budovách apod.

Přepočítání faktorů pro efektivní vyhřívání			
Paliv	Fyzické množství	MWh	GJ
Lesní štěpka	1 tuna	2,00-4,00	7,20-14,4
Rašelina	1 tuna	2,50-3,00	9,00-11,0
Pelety, brikety	1 tuna	4,50-5,00	16,0-18,0

Dřevěné uhlí	1 tuna	7,56	27,2	
Koks	1 tuna	7,79	28,1	
Jaderné palivo	1 tuna	11,6	41,9	
Ropa	1 m3	10,1	36,3	
Ropný koks	1 tuna	9,67	34,8	
Asfalt, silniční oleje	1 tuna	11,6	41,9	
Mazací oleje	1 tuna	11,5	41,4	
Motorový benzín	1 m3	9,10	32,7	
Letecký benzín	1 m3	9,08	32,7	
Lehký benzín	1 tuna	8,74	31,5	
Ropná nafta	1 m3	9,34	33,6	
Petrolej a jiné střední oleje	1 tuna	9,58	34,5	
Ostatní petroleje	1 m3	9,54	34,3	
Nafta a topný olej č. 1	1 m3	9,80	35,3	
Husté topné oleje č. 2 - 5	1 m3	10,6	38,1	
Propan a butan	1 tuna	12,8	46,0	
Svítiplýn, koksárenský plyn	1000 m3	4,64	16,7	
Zemní plyn č. 1	1000 m3	11,0	39,6	
Vysokopecní plyn	1000 m3	0,93	3,35	
Etanol	1 m3	5,90	21,2	
Bioplyn	1000 m3	9,70	34,9	

FAME	1 m3	9,17	33,0	
------	------	------	------	--

Zásobování energií a využívání energie ve Švédsku v roce 2010, vyjádřeno v TWh		
Zásobování/dodávání		
Celkem dodávaná energie	TWh	
Ropa a ropné produkty	187	
Zemní plyn, svítiplyn	18	
Uhlí a koks	26	
Biopaliva, rašelina a odpady	141	
Tepelná čerpadla	5	
Vodní elektrárny	67	
Jaderné elektrárny	166	
Větrné elektrárny	3	
Dovoz a vývoz elektřiny	2	
Celkem	616	
Použití		
Ztráty a využití pro neenergetické účely		
Mezinárodní letecká doprava	8	
Zahraniční námořní doprava	23	

Neenergetické účely	19	
Konverzní a distribuční ztráty	46	
Konverzní ztráty v jaderné energii	108	
Celkem	205	
Celková konečná spotřeba rozdělena na nosiče energie		
Ropné produkty	117	
Zemní plyn, svítiplyn	8	
Uhlí, koks	16	
Biopaliva, rašelina a odpady	79	
Elektřina	132	
Dálkové teplo	60	
Celkem	411	
Celková konečná spotřeba, ztráty a jiné neenergetické účely	616	
Alpha		
Celková konečná spotřeba podle odvětví		
Průmysl	TWh	
Elektřina	52	

Dálkové teplo	7		
Ropné produkty	15		
Zemní plyn, svítiplyn	5		
Uhlí, koks	16		
Biopalivo, rašelina	54		
Celkem	149		
Doprava			
Elektřina	3		
Ropné produkty	88		
Zemní plyn	0,3		
Obnovitelné zdroje	5		
Celkem	96		
Bydlení a služby			
Elektřina	77		
Dálkové teplo	53		
Ropné produkty	14		
Zemní plyn, svítiplyn	2		
Biopalovo	20		
Celkem	166		

Celková konečná spotřeba v odvětvích	411		
Zdroj: Energimyndigheten a SCB			

Poznámka: Podrobné statistiky bývají uveřejňovány nepravidelně.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Švédsko patří dlouhodobě mezi nejštedřejší dárce v rámci mezinárodní rozvojové spolupráce (dříve pomoci). Obecným cílem švédské rozvojové spolupráce je pomoci chudým lidem zlepšit jejich životní podmínky.

V roce 2007 přehodnotila vláda koncepci rozvojové politiky z hlediska její efektivity a reálného přínosu pro příjemce pomoci. Výsledkem této analýzy bylo rozhodnutí o soustředění pomoci v dalším období na menší počet prioritních zemí, z nichž ve 12 (9 afrických, 2 asijské a Bolívie) se bude rozvíjet dlouhodobá koncepční spolupráce zaměřená na potírání chudoby a rozvoj demokracie, ve 12 zemích postižených konflikty a jejich následky (6 afrických, 4 asijské, 2 latinskoamerické) bude Švédsko pomáhat s rekonstrukcí a mírovým procesem.

Celková rozvojová pomoc SE v roce 2010 činila 31,434 miliardy SEK. Z této částky činily bilaterální rozvojové spolupráce řízeny organizací SIDA asi 50 %.

Asi polovina švédské rozvojové pomoci je poskytována prostřednictvím multilaterálních organizací. Hlavně pomocí různých rozvojových orgánů OSN, World Bank Group, regionálními rozvojovými bankami a Evropskou komisí.

Švédsko je jednou ze zemí, které berou úkol OSN snížit do roku 2015 světovou chudobu na polovinu jako prestižní úkol.

Základní strategické cíle teritoriálního zaměření švédské mezinárodní rozvojové spolupráce:

- Afrika - snižování chudoby, zmírňování následků konfliktů, boj proti HIV/AIDS a hladu
- mír a bezpečnost - pomoc státům sužovaným konflikty a jejich následky
- demokracie a lidská práva - demokratický rozvoj v zemích s vážným deficitem demokracie

Ve švédské vládě je za otázky rozvojové pomoci zodpovědná ministryně pracující ve struktuře ministerstva zahraničních věcí. Mezinárodní projekty a humanitární pomoc jsou realizovány prostřednictvím MZV a mezinárodních organizací (zejména agentur OSN a EU), nevládních a církevních organizací. Realizace vládních projektů je svěřena do péče agentury pro rozvojovou pomoc SIDA (www.sida.se). Ta přímo rozděluje asi polovinu částky určené ve státním rozpočtu na rozvojovou spolupráci. Investice do rozvojových projektů realizuje vláda prostřednictvím státního rizikového fondu Swedfund.

Švédsko klade velký důraz na sociální stránku rozvoje. Pro toto volební období vytyčila švédská vláda tyto prioritní tematické oblasti:

- demokracie a lidská práva
- životní prostředí a klima
- rovnost pohlaví a ženská role v rozvoji

Švédská rozvojová politika se skládá ze dvou částí: společně přijatá "Politika pro globální rozvoj", PGU, a rozvojová spolupráce, nebo pomoc. PGU má za cíl, aby všechny politické oblasti ve SE spolupracovaly na dosažení společného cíle, kterým je spravedlivý a udržitelný globální rozvoj.

Švédská bilaterální rozvojová spolupráce byla v roce 2010 rozdělena do hlavních odvětví, v celkové výši 15.413 mld. SEK:

Odvětví	Částka v miliónech SEK	Podíl v %
Demokracie, lidská práva a rovnocennost	4 227	28
Humanitární pomoc	2 658	17
Zdraví	1 384	9
Trvale udržitelný rozvoj společnosti	1 266	8
Výzkum	966	6
Vzdělání	885	6
Rozpočtová podpora pro snižování chudoby	863	6
Ostatní	666	4
Zemědělství a lesnictví	662	4
Životní prostředí	643	4
Rozvoj trhu	619	4
Konflikt, mír a bezpečnost	575	4

Zdroj: SIDA

Největší bilaterální pomoc SE v roce 2010

Stát	v miliónech SEK	Stát	v miliónech SEK
Tanzanie	682,0	Haiti	283
Afganistan	642,1	Bangladéš	251,1
Mozambik	608,7	Burkina Faso	260,5
Kongo	479,2	Zimbabwe	218,7
Súdán	419,4	Bolívie	200,0
Západní pobřeží - Gaza	394,9	Somálie	199,7
Kenya	343,2	Bosna-Hercegovina	195,3
Uganda	311,2	Guatemala	194,4
Pákistán	306	Mali	189,9
Etiopie	283,2	Ukrajina	186,3

Zdroj: SIDA

Švédskou svou rozvojovou spoluprací podporuje zejména země v Africe, Asii a Latinské Americe.

SIDA – Styrelsen För Internationellt Utvecklingssamarbete (Organizace pro mezinárodní rozvojovou spolupráci) poskytuje zdroje a rozvíjí znalosti a zkušenosti.

Mnohostranná pomoc hrazena Úřadem vlády v průběhu roku 2010 v miliónech SEK:

OSN	4 458.8
Evropská Komise	1 867.8
EDF (Evropský rozvojový fond)	973.3
Rozvojové banky	2 631.5
Ostatní multilaterální organizace	1 495.3

Celkem: 11 426,6

Podpora prostřednictvím multilaterálních organizací hrazena přes organizaci SIDA v roce 2010 v miliónech SEK:

Z organizace SIDA bylo vyplaceno 7 227,5 miliard SEK do multilaterálních organizací na spolufinancování projektů a programů. Největší platby byly provedeny do UNDP (991,3 mil. SEK), World Bank Group (1 175,6 mil. SEK) a UNICEF (503,1 mil. SEK).

OSN	2 906,5
Evropská Rada a Evropská Komise	46,8
Rozvojové banky	1 721,6
Ostatní multilaterální organizace	619,3
Mezinárodní individuální organizace	1 873,8
Veřejný a soukromý sektor	59,5
Celkem:	7 227,5

OSN

Podstatná část švédské mezinárodní rozvojové spolupráce je poskytována prostřednictvím fondů a programů OSN zaměřených na snížení chudoby a podporu lidského rozvoje. OSN rovněž provádí a financuje rozvojové projekty v jednotlivých zemích, a na regionální a globální úrovni.

Rozvojová spolupráce EU

Jako člen EU Švédsko přispívá v rozvojové spolupráci EU, která je řízena EK. Členské státy EU a EK dohromady vytvářejí největšího světového dárce, čímž tvoří 55 % veškeré rozvojové pomoci na světě. Základním cílem rozvojové spolupráce EU je snížení chudoby, předcházení konfliktům a umožnit rozvojovým zemím začlenit se do světového hospodářství.

Rozvojové banky

Asi třetina rozpočtu SE pro multilaterální rozvojovou spolupráci jde do Světové banky, regionálních rozvojových bank v Africe, Asii a Latinské Americe a do dalších rozvojových bank a fondů. Tyto banky se stále více zaměřují na rozsáhlé otázky rozvoje, se snižováním chudoby jako celkového cíle. Banky jsou ve vlastnictví vlád zemí dárců a příjemců.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Švédská vláda při plnění základních jistot sociálního státu přikládá významnou úlohu sestavení rozpočtu a zároveň jeho korekcím. Na jaře prezentuje vláda parlamentu jarní návrh rozpočtu. Ve třetím čtvrtletí, resp. koncem měsíce září, je stěžejní domácí ekonomickou událostí pravidelná prezentace vládního návrhu rozpočtu na příští rok švédskému parlamentu.

Státním rozpočtem prochází i po reformách zaměřených na jeho zeštíhlení více než polovina HDP (55,6 %), což je jeden z nejvyšších indexů mezi státy OECD. V září 2011 vláda SE předložila parlamentu návrh státního rozpočtu na rok 2012. Prioritními opatřeními vlády jsou kompenzovat dopady krize, dlouhodobá podpora zaměstnanosti, růstu a posílení sociální péče, na jejichž realizaci budou v roce 2012 vyčleněny prostředky ve výši 15 mld. SEK a 17,3 mld. SEK v roce 2013. Vláda vytvořila rezervy v oblasti veřejných financí při zvládnutí horšího vývoje, v případě, že dluhová krize bude hluboká nebo trvalá s dopadem na švédskou ekonomiku.

Předkládané rozpočty vlády pravého středu F. Reinfeldta kladou důraz na podporu podnikání a zaměstnanosti v duchu programových priorit vlády. Zvýšený důraz na financování opatření v oblastech podpory rozvoje podnikání, integrace přistěhovalců, podpory zaměstnanosti, ochrany životního prostředí, zdravotnictví, školství a místního rozvoje je kompenzován postupným snižováním rozpočtových výdajů v sociální oblasti.

Rozpočet na rok 2012 byl založen na stejném politickém principu, se snahou snížit nezaměstnanost mladých osob a imigrantů. Hlavní opatření promítnutá do rozpočtu na rok 2012 a 2013 jsou:

Opatření zaměřená na zpomalení růstu nezaměstnanosti:

Investice do infrastruktury v letech 2012 a 2013 pomohou vytvářet nová pracovní místa a zajistí údržbu silniční a železniční sítě.

Opatření pro trvale vyšší růst a zaměstnanost (účelem je zlepšení podmínek pro zaměstnanost, růst a hospodářskou soutěž s cílem ochrany silné pozice země):

- Snižování sazby DPH pro restaurační a stravovací služby při vytváření pracovních míst pro mladé lidi a podporu podnikání
- Zlepšení podmínek pro podnikání a spoření
- Reformní balíček pro vzdělávání zaměřený na posílení prestiže učitelského povolání a dovednosti
- Opatření snižující závislost na finanční pomoci
- Opatření pro udržitelný růst ve všech regionech země
- Opatření na zlepšení úrovně inovací v ekonomice

Opatření pro sociální péči (účelem je zajištění sociálního systému a spravedlivé rozdělení zátěže na dluhové krize):

- Opatření na zlepšení kvality, dostupnosti a výběru zdravotních a sociálních služeb
- Úpravy reformy zdravotního pojištění ve smyslu 2011 Spring Fiscal Policy Bill
- Vyšší příspěvek na bydlení mladým lidem a rodinám s dětmi
- Vyšší příspěvek na bydlení pro penzisty

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
Příjmy	1662	1612	1684	1735	1773	1837	1922		
% HDP	51,9	51,9	50,6	49,6	50,1	49,7	49,4		
Daně a poplatky	1480	1439	1510	1546	1583	1645	1727		
% HDP	46,2	46,3	45,3	44,2	44,7	44,5	44,4		
Ostatní příjmy	102	107	111	116	115	119	122		
Výdaje	1592	1642	1686	1731	1783	1824	1861		
% HDP	49,7	52,9	50,6	49,5	50,4	49,3	47,8		
Čisté zadlužení	69	-30	-2	4	-10	13	60		
% HDP	2,2	-1	-0,1	0,1	-0,3	0,3	1,6		
(Ústřední vláda)	42	-26	-14	-5	-10	24	67		
Penzijní systém	31	5	6	19	6	-6	-2		
Místní správa	-4	-9	6	-10	-7	-5	-5		
Zdroj: SCB a Ministerstvo financí									

Podrobnější položková struktura rozpočtu vlády a její trendy jsou zřejmé z následující tabulky. Struktura příjmů a výdajů veřejných rozpočtů je komplikovaná, neboť značná část příjmů z daní neprochází státním rozpočtem. Jsou vybírány na regionální úrovni a slouží tak k financování činností, za niž jsou orgány regionální správy zodpovědné (školství, zdravotnictví, sociální služby).

Struktura státního rozpočtu v letech 2007–2011 v mld. SEK					
	2007	2008	2009	2010	2011

příjmy	863,7	901,3	709,5	779,5	863,4
daně a poplatky	824	787	736	789	796
příjmy z kapitálu	32	35	34	32	39
ostatní příjmy	61	63	66	67	67
příjmy z vládních aktivit	66,5	53,0	48,1	41,8	54,8
příjmy z prodeje majetku	18,0	76,5	0,1	0,2	25,0
dotace EU apod.	13,0	11,0	11,7	13,0	14,2
výdaje	760,5	766,1	885,7	766,1	885,7
státní správa	10,6	11,0	12,2	11,7	11,2
ekonomická a finanční správa	11,2	11,4	12,0	12,1	12,9
daňová a celní správa	9,7	9,4	9,4	9,4	9,9
justice	30,6	32,7	33,6	35,5	37,2
mezinárodní spolupráce vč. rozvojové	27,0	29,3	31,4	28,7	31,1
obrana, bezpečnost a mimořádné situace	46,5	43,0	42,1	45,7	44,2
migrace, integrace a rovnost pohlaví	9,6	11,1	11,8	12,3	12,6
zdravotnictví a sociální služby	46,7	49,1	53,1	56,0	56,6
sociální zabezpečení nemocných,	228,1	224,9	220,4	211,6	209,4

invalidů, seniorů a rodin s dětmi					
podpora pracovního trhu a studentů	74,6	67,3	82,0	91,2	85,1
vzdělávání, věda a akademický výzkum	41,8	44,1	48,9	53,3	53,7
kultura, média, náboženské komunity a volný čas	10,1	10,1	10,3	11,3	12,0
výstavba, bydlení, místní rozvoj a ochrana spotřebitelů	5,3	4,9	5,1	4,8	4,3
ochrana přírody, zelené technologie, zemědělství a potraviny	19,8	21,2	21,6	22,6	21,1
doprava, komunikace a energetika	46,5	63,6	43,6	42,5	41,8
průmysl a obchod	4,3	12,8	6,6	8,5	5,4
příspěvky místní správě	73,0	64,8	81,6	75,7	88,0
úroky	47,3	48,2	36,5	23,4	34,5
příspěvky EU	26,6	31,5	19,2	30,4	30,5
výdaje celkem	769,2	790,3	781,3	763,0	766,9
saldo rozpočtu vlády	103,2	135,2	-176,2	13,4	-22,3

Zdroj: Ministerstvo financí, vlastní výpočty

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance v letech 2007 – 2011						
mld. SEK	2007	2008	2009	2010	2011	
běžný účet	269,5	281,7	232,7	229,4	251,9	
obchod zbožím (FOB- FOB)	116,8	101,4	107,9	82,4	82,4	
obchod službami	111,5	110,9	103,8	128,5	132,9	
platby zaměstnancům	-2,2	-2,1	-2,4	-1,9	-2,5	
čistý příjem z investic	76,5	113,7	60,8	64,9	83,5	
příspěvky do/z EU	-14,3	-20,2	-12,7	-18	-20	
rozvojové granty	-8,3	-8,4	-10,3	-9,7	-6,4	
(ostatní) běžné převody	-10,2	-13,6	-16,5	-16,8	-18	
kapitálový účet	-2,9	-5,2	-3,9	-4,7	-3,3	
finanční účet	-64,4	143,8	-81,9	-260,1	-293,1	
přímé investice	-72,7	44,8	-151,5	-139	-103,3	
portfoliové investice, mimo finanční deriváty	107,6	-199,7	479,0	141,3	169,7	
finanční deriváty	-7,5	16,1	-20,5	29,7	-18,4	

ostatní investice	-94,1	278,9	-277,2	-294	-336,7	
rezervní aktiva	2,2	3,7	-116	2,1	-4,5	
opravné položky	-202,2	-381,5	-132,8	35,5	44,6	

Zdroj: www.riksbank.se, Konjunkturní institut

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Otázkami státního dluhu se zabývá zvláštní úřad spadající do kompetence Ministerstva financí. Úřad pro národní dluh (www.riksgalden.se) je výkonnou institucí, která na základě souhlasu parlamentu zmocňuje vládu k půjčkám na krytí deficitu státního rozpočtu. Úřad má devítičlennou radu, jejímiž 4 členy jsou poslanci parlamentu.

Další institucí, která se věnuje efektivnímu finančnímu managementu státních zdrojů, je Švédský národní úřad pro finanční management.

Podle Národní banky má na výši čistého zahraničního dluhu vliv metodika výpočtu hodnoty přímých zahraničních investic (PZI). Zatímco hodnota podílů (akcií) portfoliových investic se vykazuje v tržních cenách, akcie klasifikované jako PZI jsou vedeny v účetní, tedy nižší, hodnotě. Protože švédské PZI v zahraničí jsou vyšší než zahraniční ve Švédsku, je výsledná výše zahraničního dluhu neobjektivní. Od roku 2003 je výpočet vládního dluhu objektivizován zahrnutím derivátů, což znamená lepší reflexi podílu dluhu v zahraničních měnách. Všechny dluhové instrumenty se započítávají v nominálních hodnotách a celková inflační kompenzace je zahrnuta v dluhopisech, které jsou ovlivněny inflací.

V roce 2001 nastoupilo Švédsko cestu postupného oddlužování, k čemuž v posledních letech přispíval přebytečný státní rozpočet včetně využití výnosů z privatizace státních firem a majetkových účastí.

Státní dluh SE je 1 104 miliard SEK (29. 2. 2012). Vládní dluh tvořil na konci roku 2010 přibližně 35 % HDP. Pro srovnání s rokem 1985, kdy vládní dluh tvořil téměř 80 %, je to značný pokles. Přibližně 15 % ze vládního dluhu si SE půjčilo v cizí měně. V roce 2010 tvořily úrokové platby ze vládního dluhu 23 miliard SEK. Schodek ve státním rozpočtu byl 1 miliarda SEK. Na jednoho SE obyvatele je vládní dluh přibližně 122 000 SEK. SE si půjčilo něco přes 5 % vládního dluhu od soukromých osob.

Vývoj státního dluhu v letech 2007 – 2011 (v mld. SEK)

Rok	2011	2010	2009	2008	2007
Nominální částka	1 101	1 157	1 131	976	1 131
Aktuální kurz a náhrady inflace	1 115	1 162	1 161	1 038	1 153
Ústřední vládní dluh	1 158	1 188	1 197	1 129	1 176
Včetně dalších úvěrů a aktiv	1 025	1 075	1 067	1 038	1 153

Tržní hodnota vládního dluhu	1 288	1 269	1 276	1 223	1 232
Zdroj: Úřad pro národní dluh					

Nejdůležitějším instrumentem jsou nominální půjčky na privátním finančním trhu, převážně pokladní poukázky se splatností přesahující 1 rok. Zadlužení v cizích měnách, které v poslední době klesalo díky silné domácí měně a vládnímu úsilí o amortizaci dluhu, se opět skokově zvýšilo pravděpodobně kvůli oslabení měny (SEK).

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Švédsko má rozvinutý a po dobře zvládnuté krizi v 90. letech stabilizovaný bankovní sektor. Ke konci roku 2011 působilo na švédském trhu 114 bank, z toho 33 s omezeným ručením (v tom 1 pobočka zahraniční banky), 29 poboček zahraničních bank, 50 spořitelen a 2 družstevní banky. V roce 2010 byl počet poboček zahraničních subjektů 62.

- Národní švédská banka, Riksbanken (www.riksbank.se). Plní úlohu centrální banky a její funkce jsou totožné s funkcemi národních bank v zemích mimo eurozónu. První viceguvernerkou byla v letech 2003 - 2007 Eva Srejber, původem z Československa.
- 1. Skandinaviska Enskilda Banken (www.seb.se) je nejstarší činnou bankou, založila ji rodina Wallenbergů v roce 1856. Ze 77,4 % je vlastněna švédskými akcionáři, 10,7 % patří americkým vlastníkům a ostatní akcie vlastní mezinárodní kapitál. Operuje hlavně ve Švédsku (56,4 úvěrového portfolia), severských zemích, Německu (24,3 %) a baltských zemích.
- 2. Swedbank (www.swedbank.se) je komerční bankou, která byla jako první švédská spořitelna založena již v r. 1820. Má rozsáhlé mezinárodní aktivity, především v baltských zemích (226 poboček) a na Ukrajině (164 poboček). Byla proto nejvíce ohrožena důsledky globální finanční krize.
- 3. Nordea (www.nordea.com) je komerční bankou, která podobně jako SEB operuje kromě Švédska (24,9 % úvěrového portfolia) v ostatních severských (62,7 %) a baltských zemích. Základní jmění je cca 176 mld. €, obsluhuje 9,6 miliónu individuálních klientů a asi 930 000 právnických osob. S akciemi a.s. Nordea se obchoduje na burzách ve Stockholmu, Helsinkách a Kodani.
- 4. Handelsbanken (www.handelsbanken.se) byla založena v r. 1871, vlastní 350 poboček v celé Skandinávii, Finsku a Velké Británii. Je to univerzální instituce poskytující služby v celém spektru od tradičních podnikových transakcí přes investiční bankovnictví až po životní pojištění
- Scandia (www.scandia.com) je největší švédskou spořitelnou s pobočkami ve 20 zemích. Byla založena v roce 1863.
- Ålandsbanken Sverige (www.alandsbanken.se), byla založena jako pobočka islandské banky Kaupthing Bank. V souvislosti s kolapsem islandské ekonomiky a problémy mateřské banky byla švédská pobočka, jež krizí postižena nebyla, v únoru 2009 odprodána finské bance Alandsbanken. Poskytuje především finanční služby v oblasti cenných papírů, investičního bankovnictví a správy rezerv.

Čtyři největší bankovní koncerny SE

Název banky	Počet zaměstnaných osob		Půjčky obecně	Rozvaha (bilance)
	Celkem	Z toho ve SE	V miliardách SEK	V miliardách SEK

Nordea	33 791	7 675	2 817	5 207
SEB	20 717	8 545	1 075	2 180
Handelsbanken	10 850	7 549	1 482	2 154
Swedbank	19 542	8 960	1 187	1 716

Zdroj: Výroční zpráva jednotlivých bank

Významnou složkou finančního sektoru jsou hypoteční instituce, které spravují aktiva v objemu celkem 2.284 mld. SEK. Na švédském trhu jich působí šest, z toho tři největší jsou součástí velké bankovní skupiny (spravují celkem 81 % aktiv hypotečního sektoru). Z celkového objemu úvěrů poskytovaných úvěrovým segmentem finančního trhu je 42 % poskytováno právě hypotečními institucemi.

Ve Švédsku působí 468 pojišťoven a 35 poboček zahraničních pojišťovacích institucí. Většina pojišťoven je malých a specializovaných na neživotní pojištění. Struktura trhu je zřejmá z faktu, že 84 % investičních aktiv pojišťovacích institucí (celkem 2.724 mld. SEK) je spravováno 10 největšími z nich. Zvláštním oborem je penzijní pojištění, jímž se zabývá 78 pojišťovacích sdružení (aktiva 108 mld. SEK) a 2.200 penzijních nadací (166 mld. SEK). Dotace pojišťoven do HDP je okolo 1,2 %.

5.5. Daňový systém

Švédsko se jako země s dlouhou a hluboce zakořeněnou tradicí sociálního státu stalo zemí s mírou zdanění, která je jednou z nejvyšších na světě. Přestože vláda pravého středu od nástupu v r. 2006 učinila řadu reformních kroků směřujících ke snížení daňového zatížení (např. zrušení nejvíce kritizovaných majetkových daní - z nemovitostí, z majetku, darovací a dědická), ještě v roce 2008 získal stát ve formě daní podíl 49,7 % na vytvořeném HDP. Daňové podvody jsou velmi přísně trestány, placení daní sleduje daňová agentura.

Švédský daňový systém je relativně složitý a je předmětem kritiky OECD jak co do struktury, tak celkové výše daňové kvóty. Vyčerpávající popis by přesáhl formát STI. Odkazujeme proto na internetové stránky švédské daňové agentury Skatteverket (www.skatteverket.se), která každoročně publikuje daňovou ročenku.

5.5.1 Fyzické osoby

Výběr daní provádí stát a obce. Daně z příjmů fyzických osob jsou hlavně příjmem obcí. Individuální daň z příjmu se pohybuje podle trvalého bydliště mezi 28,89 % a 34,17 %. Státní daň odvádí pouze fyzické osoby s ročním příjmem nad 383.000 SEK (pro rok 2011) a 401.000 SEK (pro rok 2012), a to ve výši 20 % a při příjmu nad 538.800 SEK se daň zvyšuje o dalších 5 %. Povinný penzijní příspěvek činí 1 % z příjmu pod 380.200 SEK. Od započetí výdělečné činnosti má každý občan svůj vlastní daňový účet. Daň lze přiznat na formuláři, elektronicky nebo telefonicky. Na základě centrální evidence příjmů a majetku obdrží soukromý daňový subjekt od daňové agentury již vyplněné daňové přiznání a je-li s ním srozuměn, potvrdí je písemně či telefonicky.

5.5.2 Podniková daň

Sazba 26,3 % patří mezi nejnižší v zemích OECD (od 1.1.2009 byla snížena ze 28 %). Daň se odvádějí zálohově, což platí i pro zdanění příjmů zaměstnanců a DPH.

5.5.3 Daň z příjmu z dividend

U zahraničních akcionářů činí 30 %, ale může být snížena a platí pro ni mezistátní dohody o dvojitým zdanění. Daň se nevybírání u rozdělených zisků podle oborů, ani se neuplatňuje při splácení úroků. Švédské licenční poplatky jsou zdaňovány ve formě zvláštního opatření vůči zahraničním příjemcům, pokud to není upraveno dohodou. Upuštění od daní z dividend u švédských subjektů vyžaduje souhlas 25 % akcionářů. Komplexní vyhláška reguluje výjimky pro zahraniční dividendy. (Pozn.: Tato oblast je právně velmi složitá, doporučuje se využít služeb některé z poradenských firem - viz např. internetový adresář.)

5.5.4 Daň z kapitálových zisků

V rámci daňové reformy pravicové vlády se daň z kapitálu v roce 2007 zvýšila ze 20 % na 30 %.

5.5.5 Pravidla pro zahraniční firmy - controlled foreign companies (CFC)

Legislativa ukládá řízení zahraničních společností podle švédského práva. Obecně se to týká firem operujících v daňových rájích a zemích s nízkými daněmi.

5.5.6 Pojištění a penze

Odvody na sociální pojištění, které platí zaměstnavatel, jsou odváděny ve výši cca 33 %. Další 7 % (polovinu částky lze odečíst) platí samotný zaměstnanec podle kategorií rozpětí. Zaměstnavatelé platí daň z penzijních prémie/závazků ve výši cca 24 %. Sociální a zdravotní pojištění je povinné a mnoho podniků platí svým zaměstnancům i důchodové připojištění a klíčovým zaměstnancům též soukromé zdravotní připojištění.

5.5.7 Daň z nemovitostí

V rámci daňové reformy byla tato daň od začátku roku 2008 zrušena a nahrazena místním poplatkem ve výši 6 362 SEK za rodinný dům resp. 0,75 % z jeho daňové hodnoty, pokud je tato částka nižší. Z nových domů (do 5 let) se poplatek neodvádí, dalších 5 let jen v poloviční výši (3 181 SEK / 0,375 %). V případě bytových domů o více bytových jednotkách se vybírá poplatek ve výši 1 200 SEK za byt resp. 0,4 % z jeho daňové hodnoty. Daň z kapitálových zisků uplatňovaná při prodeji bytových nemovitostí se zvýšila ze 20 na 22 %.

5.5.8 Daň z bohatství

V rámci daňové reformy byla tato daň v roce 2007 zrušena jako kontraproduktivní.

5.5.9 Daňová úleva pro zahraniční pracovní síly

Osoby, které jsou dočasně zaměstnány ve Švédsku, mohou požádat na zvláštním formuláři, který podává jejich zaměstnavatel, o určité úlevy a výjimky z placení daní a sociálních poplatků na dobu až 3 let. Úlevy se liší podle občanství (EU vs. ne-EU), podrobné informace k této složité problematice je třeba si vyžádat u švédských úřadů.

5.5.10 Daň z přidané hodnoty

Základní DPH činí 25 %. Švédsko má společně s Dánskem, Norskem a Maďarskem nejvyšší DPH v EU. Koncem roku 2001 rozhodl švédský parlament o zrušení povinnosti ustanovit švédského daňového zástupce, který ve Švédsku zastupoval firmu s nárokem na odpočet daně z přidané hodnoty. Zahraniční entity jsou nicméně nadále povinny jmenovat zástupce, pokud je daň uplatňována ve Švédsku. Rozhodnutí o zrušení daňového zástupce se výhradně týká obchodu se zeměmi EU a zeměmi, se kterými má Švédsko dohodu o výběru daní (např. Norsko). Od roku 2002 platí snížená daň 12 % na potraviny a

potravinové suroviny (příspěvy) a ve výši 6 % na noviny, tiskoviny a knihy, přepravu osob a vstupné na některá kulturní představení. Nulová sazba se týká léků a některých finančních služeb.

5.5.11 Spotřební daň

Vybírá se za některé druhy dováženého zboží, např. alkohol, pohonné hmoty, tabák a energie. Daň z benzínu je srovnatelná s ostatními zeměmi EU, vyšší je daň z nafty na topení. Cena energií z fosilních zdrojů patří kvůli výši daní mezi nejvyšší v Evropě. Daně se podílejí až ze 71 % na prodejní ceně tabákových výrobků (z toho DPH 20 % a spotřební daň asi 51 %). V rámci daňové reformy se daňové zatížení tabákových výrobků v roce 2006 zvýšilo o 210 %.

Daňové zatížení alkoholických nápojů

Vzhledem k výši zdanění je situace u alkoholických nápojů pro české vývozce zajímavá, proto uvádíme tabulku daní a maloobchodních cen základních druhů alkoholických nápojů. Ve Švédsku je zdanění alkoholu obzvláště vysoké z důvodu ochrany veřejného zdraví a morálky. Výše spotřební daně se řídí obsahem alkoholu v nápoji. V případě „tvrdého“ alkoholu je sazba 501,41 SEK z litru čistého etylalkoholu. Na vína s obsahem alkoholu 8,5–15 % se vztahuje daň 21,58 SEK/litr. Silnější pivo (3,5 % a více) podléhá dani ve výši 1,66 SEK/litr. Slabší pivo (v úvahu přichází pouze 2,8 % odpovídající přibližně našemu sedmistupňovému pivu) se spotřební daní nezdaňuje a prodává se volně mimo státní monopol.

Také spotřební daně na alkoholické nápoje se v roce 2008 změnily - u vína směrem dolů, u piva v důsledku přizpůsobení směrnici EU nahoru.

Daně a maloobchodní ceny alkoholických nápojů						
	lihoviny 40 % 0,7 l		víno do 15 % 0,75 l		pivo 5,2 % 0,5 l	
	SEK	% ceny	SEK	% ceny	SEK	% ceny
cena před zdaněním	42,81	18	39,44	56	6,50	50
spotřební daň	140,39	62	16,56	24	3,82	30
DPH	45,80	20	14,00	20	2,58	20
maloobchodní cena	229,00	100	70,00	100	12,90	100

Zdroj: Swedish Tax Agency

6. Zahraniční obchod země

Švédsko je zemí silně závislou na exportu. Dnes vyváží zboží a služby v hodnotě rovnající se méně než polovině švédského HDP. Tento podíl se výrazně zvýšil v průběhu posledních 20 let, a to hlavně v oblasti vývozu služeb. Švédský vývoz se skládá z velké části z průmyslového zboží jako jsou vozidla, stroje a lesnické produkty. Příklady hlavních produktů pro dovoz jsou např. ropa, automobily a elektrické a telekomunikační produkty. Obchodu se službami dominuje řada podnikatelských služeb, cestovní ruch a doprava.

Švédský exportní průmysl je silně závislý na vývoji v Evropě. Ve skutečnosti, téměř tři čtvrtiny švédského vývozu jde do Evropy. Asie je rostoucí vývozní trh pro švédské společnosti a dnes je ve skutečnosti větší než Severní a Jižní Amerika dohromady. Zároveň vzrostl i dovoz z Asie, ale v současné době je ještě stále nižší, než vývoz Švédska do tohoto regionu.

V roce 2011 činil švédský vývoz 1 213 miliard SEK. Švédsko nejvíce vyváží do Německa, Norska, Velké Británie a USA.

Obchodní partneři Švédska v oblasti exportu za rok 2011: Německo – 120 miliard SEK, Norsko – 115 miliard SEK, Velká Británie – 85 miliard SEK, USA – 77 miliard SEK, Dánsko – 74 miliard SEK, Finsko – 74 miliard SEK, Nizozemí – 60 miliard SEK, Francie – 56 miliard SEK, Belgie – 54 miliard SEK, Čína – 40 miliard SEK, ostatní země – 459 miliard SEK.

Přes 80 % veškerého dovozu do Švédska pochází ze zemí Evropy. Především z Německa, Norska, Dánska a Nizozemska. Pro Švédsko je rovněž významný dovoz z Číny, v roce 2011 v hodnotě 44 miliard SEK, ale je nižší než dovozy ze zemí, jako je Francie a Rusko.

V roce 2011 činil švédský vývoz 1 141 miliard SEK. Švédsko nejvíce dováží z Německa, Norska a Dánska.

Obchodní partneři Švédska v oblasti importu za rok 2011: Německo – 208 miliard SEK, Norsko – 96 miliard SEK, Dánsko 93 miliard SEK, Nizozemí – 71 miliard SEK, Velká Británie – 67 miliard SEK, Rusko – 63 miliard SEK, Finsko – 61 miliard SEK, Francie – 52 miliard SEK, Čína – 44 miliard SEK, Belgie – 44 miliard SEK, USA – 34 miliard SEK, ostatní země – 306 miliard SEK.

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance v letech 2007 - 2011

v miliónech SEK	2007	2008	2009	2010	2011
export zboží	1139700	1194400	995200	1138200	1213500
změna (%)	5	5	-16	14	6
import zboží	1034500	1097900	911300	1069200	1141300
změna (%)	9	6	-16	17	7

saldo	105200	96500	83900	69000	72200

Zdroj: www.scb.se, vlastní procentuelní výpočty

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Teritoriální struktura vývozu v roce 2011 – největší partneři Švédska

Pořadí 2011/10		2010 (tis. SEK)	2011 (tis. SEK)	Změna 2010/2011 (%)
1./2.	Germany	113023915	119661028	5
2./1.	Norway	113366686	114882703	1
3.	United Kingdom	83856294	84698601	1
4.	United States of America	83424598	76831630	-9
5.	Denmark	74741936	74501684	-0,5
6.	Finland	70349594	73881622	5
7.	Netherlands	56008386	59591922	6
8.	France	55480686	55709918	0,5
9.	Belgium	46052205	54304114	18
10.	China (excluding Hong Kong)	35527336	39914035	12
11./12.	Poland	29104439	31561373	8
12./11.	Italy	32758780	30517418	-7
13./14.	Russian Federation	20781101	27643783	33
14./13.	Spain	22396299	22363832	-0,1

15.	Australia	15078160	16667922	10
16./17.	Turkey	13404590	16532253	23
17./16.	Japan	14301698	15220844	6
18.	India	13148560	13482653	16
.....				
29./27.	Czech Republic	8056136	8263490	3
	EU 27	650047377	679989791	5
celkem		1138200000	1213500000	7

Teritoriální struktura dovozu v roce 2011 – největší partneři Švédska

Pořadí 2011/10		2010 (tis. SEK)	2011 (tis. SEK)	Změna 2010/2011 (%)
1.	Germany	193202208	208743712	8
2.	Norway	97478572	96323034	-1
3.	Denmark	89032543	93118154	5
4.	Netherlands	69510853	70768611	2
5.	United Kingdom	60255288	67543435	12

6./7.	Russian Federation	50304267	63105670	25
7./6.	Finland	56486392	60683072	7
8.	France	49072581	51751525	5
9.	China (excluding Hong Kong)	43300510	44384163	3
10.	Belgium	41485761	44258080	7
11.	United States of America	34288864	34415169	0,4
12.	Italy	31444286	33779481	7
13.	Poland	31216403	32095566	3
14./19.	Estonia	12178517	19875788	63
15./16.	Ireland	13976240	19818737	42
16./17.	Spain	13109734	14849830	13
17./15.	Japan	15015275	14563341	-3
18.	Czech Republic	12902032	14256702	10,5
	EU 27	723984327	784757513	8
celkem		106920000	1141300000	7

Zdroj: www.scb.se, vlastní procentuelní výpočty

6.3. Komoditní struktura

Komoditní struktura vývozu v roce 2011

(hlavní skupiny a největší podskupiny, upravené členění dle SITC)

	Komoditní skupina	2010 (v tis. SEK)	2011 (v tis. SEK)	Změna 2011/2010 (%)
	Potraviny a živá zvířata	44499072	44801504	0,7
	- živá zvířata, maso, masné produkty, žrádlo pro zvířata	3287814	3235793	-0,1
	- mléko, mléčné výrobky, obiloviny	9339583	9570416	3
	- ovoce, cukr, výrobky z cukru	4092255	4020300	-2
	Výrobky z nerostných surovin	76135652	79457426	4
	- rudy a šrot	28577585	34731234	22
	- železo a ocel	59964869	68407541	14
	- ostatní kovy	25456808	27676007	8
	Chemické a gumárenské výrobky	136684810	129458840	-5
	- produkty organické a anorganické chemie	16316265	16154752	-1
	- farmaceutické výrobky	72764355	64165395	-12
	- plasty a ostatní chemické produkty	40425140	41683029	3
	Minerální paliva, maziva a elektřiny	85598642	96168321	12
	Stroje a dopravní zařízení	443248678	496399248	12
	- průmyslové stroje	132047780	148265789	12

- elektronická a telekomunikační zařízení	145895345	164782981	13
- osobní automobily	76815694	88735394	16
- díly a příslušenství	41173562	48116920	17
- ostatní dopravní zařízení	1603155	1486897	-7
- další produkty	60011171	63729072	6
- nápoje a tabák	6887929	6741926	-2
- textil, oděvy, obuv	13226959	14787055	12
- nábytek	16385069	16947416	3
Celkem	1138166906	1213263569	7

Zdroj: www.scb.se, vlastní procentuelní výpočty

Komoditní struktura dovozu v roce 2011

(hlavní skupiny a největší podskupiny, upravené členění dle SITC)

Komoditní skupina	2010 (v tis. SEK)	2011 (v tis. SEK)	Změna 2011/2010 (%)
Potraviny a živá zvířata	78780356	81501837	3,5
- živá zvířata, maso, masné produkty, žrádlo pro zvířata	13211462	14266822	8
- mléko, mléčné výrobky, obiloviny	11563178	12204185	6

- ovoce, cukr, výrobky z cukru	18792955	18313160	-2,5
Výrobky z nerostných surovin	81235317	89306790	10
- rudy a šrot	15715728	16501268	5
- železo a ocel	43249718	50197134	16
- ostatní kovy	22269871	22608388	1,5
Chemické a gumárenské výrobky	117768706	122194060	4
- produkty organické a anorganické chemie	34998036	36143717	3
- farmaceutické výrobky	38873822	39388757	1
- plasty a ostatní chemické produkty	39383305	41278561	5
Minerální paliva, maziva a elektřiny	143117527	162761614	14
Stroje a dopravní zařízení	384307690	407484154	6
- průmyslové stroje	122046580	132265432	8
- elektronická a telekomunikační zařízení	137635382	154694971	12
- osobní automobily	95882491	102845479	7
- díly a příslušenství	37603559	39662275	6
- ostatní dopravní zařízení	1971159	3262105	66
- další produkty	595448	987928	66
- nápoje a tabák	9659051	10041903	4
- textil, oděvy, obuv	34789356	37896082	9

	- nábytek	15562764	15791087	2
	Celkem	1069445432	1141124205	7

Zdroj: www.scb.se, vlastní procentuelní výpočty

6.4. Dovozní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Obvyklé platební podmínky jsou buď platba proti dokumentům nebo úvěr, u počátečních kontaktů doporučujeme volit takovou platební podmínku, která minimalizuje rizika. V případě dovozu zboží s omezenou dobou setrvání v zemi (obchodní vzorky, zboží pro výstavy a veletrhy, vybavení kanceláří, propagační materiály a vzorky) se vystavuje ATA Carnet, který vydávají obchodní komory sdružené v International Bureau of Chambers of Commerce. U obchodních vzorků, které se reexportují, může být v odůvodněných případech udělena celní a daňová výjimka. Pokud nebyl předložen ATA Carnet, je třeba složit kauci odpovídající hodnotě cla a daně.

Velmi citlivou položkou jsou potraviny a zejména alkoholické nápoje, dále narkotika, léky a zbraně. Dovoz vzorků je značně komplikovaný a ZÚ doporučuje vyhnout se dovozu většího množství alkoholu a potravin (zboží může být zabaveno a v horším případě vyměřena vysoká pokuta). Přísná švédská administrativa pečlivě kontroluje dovoz citlivých položek (zpracované a nezpracované zemědělské výrobky a živá zvířata), a proto v případech nejasností a pochyb doporučujeme konzultaci s příslušným úřadem:

- Národní potravinářský úřad (Livsmedelsverket) - www.slv.se
- Švédská zemědělská rada (Jordbruksverket) - www.sjv.se
- Švédský institut pro standardizaci - www.sis.se
- Národní rada pro spotřebitelskou politiku - www.konsumentverket.se
- Národní obchodní rada - www.kommers.se
- Celní správa - www.tullverket.se

Dokumentace

Před vývozem do Švédska je český vývozce povinen zjistit (např. dotazem u dovozce nebo spediční společnosti), jaké speciální doklady či dokumentaci je třeba předložit k proclení zboží. Odpovědnost za zdržení nebo vrácení zboží z důvodu nekompletnosti nebo chybovosti dokladů leží výhradně na českém vývozci.

Velmi přísné předpisy platí pro dovoz potravin. Zásilky procházejí přes speciální přechodové celnice, dovozce je povinen zajistit předběžné celní řízení. Zboží musí být označeno certifikačním logem EU (CE) a jeho nezávadnost odsouhlasena EU nebo švédským úřadem (Jordbruksverket). Masné výrobky a drůbež musí být prosty zárodků salmonely. Potravinářské zboží musí mít návod či popis ve švédštině. Některé zemědělské potraviny jsou testovány na přítomnost alfatoxinů.

Dovoz domácích zvířat podléhá velmi přísným předpisům. Švédsko je společně s Norskem, Velkou Británií, Irskou republikou a Islandem zemí, kde platí karanténa (pro psy 120 dní). Po vstupu ČR do Evropské unie se podmínky pro vývoz domácích zvířat změnilly a po splnění veterinárních předpisů (protilátky u psů a koček) již neplatí povinnost karanténní izolace. Více informací lze nalézt na adrese www.jordbruksverket.se.

Závěrem je třeba důrazně upozornit, že celníci mohou zkontrolovat jakoukoli zásilku ze země EU, která překračuje hranice Švédska, pokud existuje podezření na nelegální dovoz nebo na dovoz výrobků, které ohrožují bezpečnost země (životní prostředí, zdraví) či jinak porušují švédské předpisy.

6.5. Ochrana domácího trhu

Švédsko zastává politiku liberalizace obchodu a odstraňování protekcionismu, mezinárodní obchod pokládá za účinný nástroj rozvoje vztahů mezi státy. Aktivní přístup Švédska při jednáních o volném obchodě a odstraňování jeho bariér je však podmíněn požadavkem na striktní dodržování morálních, bezpečnostních, kvalitativních, environmentálních a dalších hledisek.

I když se Švédsko otevřeně hlásí k principům volného trhu, důsledně chrání svůj vlastní trh. Opatření mohou vyvolat dojem, že země komplikuje vstup zahraničního zboží, především potravinářského a spotřebního, ale ochrana trhu před dovozem nekvalitního či škodlivé látky obsahujícího zboží patří mezi hlavní priority švédské vlády, která v tomto smyslu také vystupuje na půdě Evropské unie. Ochrana spotřebitele patří mezi nejpropracovanější politiky švédské vlády a je pro řadu zemí - včetně členů EU - vzorem. Národní úřad pro spotřebitelskou politiku poskytuje všechny informace týkající se této problematiky (viz www.konsumentverket.se).

Je třeba zmínit účinný, ač nenapadnutelný, přístup k ochraně domácího trhu, kterým je nenásilná propagační kampaň prodeje zboží domácí provenience. Spotřebitel musí mít dojem, že domácí zboží je nejlepší, splňuje všechny parametry lidskému zdraví bezpečné a k životnímu prostředí šetrné produkce. Největší důvěře spotřebitelů se těší domácí zemědělské výrobky, zpracované i nezpracované, které jsou mnohdy o desítky procent dražší než srovnatelné dovážené produkty (především mléčné výrobky). Značné popularitě se těší zejména tzv. ekopotraviny.

Dovoz určitých výrobků je vázán na vystavení licence (zbraně, výbušniny, léčiva, jedy, atd.). Obchod s ohroženými druhy zvířete nebo rostlin podle Washingtonské konvence (CITES) je rovněž podmíněn vystavením licence nebo dovozního povolení.

Spotřebitel a jeho práva jsou chráněni řadou institucí a zákonů. Evropskými standardy a pravidly se zabývá organizace Konsument Europa (www.konsumenteuropa.se). Národní rada pro stížnosti spotřebitelů (www.arn.se) úzce spolupracuje se spotřebitelským ombudsmanem a zabývá se spory mezi spotřebiteli a výrobci. Nezastupitelnou úlohu hraje Švédská spotřebitelská asociace a agentura, která pomáhá švédské veřejnosti s vyřizováním spotřebitelských dotazů. Její internetová stránka www.konsumentverket.se je velmi využívána.

6.6. Zóny volného obchodu

Ve Švédsku nebyly žádné zóny volného obchodu zřízeny.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

- Smlouva mezi Belgickým královstvím, ... Švédským královstvím, ... a Českou republikou, ... o přistoupení České republiky, ... k Evropské unii. Smlouva byla podepsána 16. 4. 2003 v Athénách, vstoupila v platnost 1. 5. 2005
- Dodatkový protokol k Evropské dohodě o obchodu textilními výrobky mezi EHS a ČR, parafovaný 7. 12. 1995, doplněný dohodou sjednanou formou výměny dopisů mezi ES a ČR v souvislosti se vstupem Švédska, Finska a Rakouska do EU.
- Protokol o úpravách obchodních aspektů Evropské dohody mezi ČR na straně jedné a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé s ohledem na vstup Rakouska, Finské republiky a Švédského království do Evropské unie a na výsledky jednání o zemědělství v rámci Uruguayského kola včetně zlepšení stávajícího preferenčního režimu (Brusel, 27. 10. 1998).
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Švédským královstvím o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku ze dne 6. 2. 1979 (9/1981Sb.).
- Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Švédským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic, která vstoupila v platnost 13. 11. 1990 na dobu 20 let. Pozn. ČR navrhla ukončení platnosti této Dohody vzhledem k potřebě harmonizace s legislativou EU.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Švédského království o vzájemné spolupráci v celních otázkách podepsaná dne 24. června 1995, která vstoupila v platnost dne 10. 9. 1996 (249/1996 Sb.).

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Bilance vzájemné obchodní výměny								
mil. USD	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011/10 %
vývoz	1 194	1 512	2 201	2 565	1 762	2 155	2 651	+23
dovoz	1 280	987	1 349	1 369	978	1 167	1 385	+18,7
obrat	2 474	2 498	3 550	3 934	2 740	3 322	4 036	+21,5
bilance	-86	+525	+852	+1 196	+784	+988	+1 266	+28,1

Zdroj: MPO / ČSÚ

Vývoz českého zboží do Švédska po několika letech výrazného růstu zpomalil již v roce 2008 (v CZK +1,29 %; USD +19,88 %), v důsledku globální krize pak v roce 2009 poklesl (v CZK minus 24,0 %; USD -31,3 %; dle švédských statistik v SEK -19 %). O mnoho lépe nedopadl ani vývoz opačným směrem. Český dovoz po stagnaci v roce 2008 (v CZK -13,68; USD +2,09) poklesl v roce 2009 na úroveň roku 2006 (v CZK -20,6; USD -28,6; dle švédských statistik v SEK stejně jako u vývozu -19 %). Rostoucí negativní vliv globální krize na vzájemnou obchodní výměnu je tedy zřejmý přes určitou deformaci statistik vlivem směnných kursů. V první polovině roku 2010 se již projevilo počínající zotavování obou ekonomik růstem všech statistických ukazatelů vzájemné obchodní výměny, z českého hlediska

potěšitelný je především opětovný výrazný růst exportu. Na růstu jak vývozu tak dovozu se podílely stejným dílem všechny tradiční výrobní obory.

Podíl dovozu z ČR na švédském trhu byl v porovnání s rokem 2009 (1,3 %) v roce 2011 a 2010 o něco vyšší (1,6 %), podíl ČR na švédském exportu se rovněž mírně zvýšil (z 0,7 % na 0,9 %).

Švédská statistika, přestože se kvůli rozdílům v metodice numericky liší, závěry ohledně vývojových trendů potvrzuje.

Bilance vzájemné obchodní výměny - švédská statistika						
mil. SEK	2007	2008	2009	2010	2011	změna %
vývoz z ČR (dle země odeslání)	12 008	13 949	10 873	12 471	13 673	10
- podíl na celkovém švédském dovozu (%)	1,19	1,3	1,25	1,2	1,24	---
dovoz do ČR	7 610	7 592	6 186	7 827	8 058	3
- podíl na celkovém švédském vývozu (%)	0,68	0,7	0,63	0,7	0,67	---
obrat	19 618	21 541	17 059	20 298	21 731	7
bilance (z hlediska ČR)	+4 398	+6 357	+4 687	+4 644	+5 615	21
kurs SEK/USD (celoroční průměr) *	6,76	6,58	7,65	6,72	6,49	-3,5

Zdroj: Exportradet, * Riksbank, vlastní výpočty

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR za leden-prosinec 2011									
VÝVOZ				DOVOZ			BILANCE		
	2010	2011	index	2010	2011	index	2010	2011	

	mil. Kč	%	mil. Kč	%	11/10	mil. Kč	%	mil. Kč	%	11/10	mil. Kč	mil. Kč
Celková zahraniční obchod ČR	2 532 207	100,0	2 866 123	100,0	113,2	2 411 557	100,0	2 674 696	100,0	110,9	121 240	191 427
0 Potraviny a živá zvířata	76 266	3,0	91 426	3,2	119,9	112 559	4,7	122 255	4,6	108,6	-36 293	-30 829
1 Nápoje a tabák	16 781	0,7	17 273	0,6	102,9	14 373	0,6	16 377	0,6	113,9	2 408	896
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	75 908	3,0	80 919	2,8	106,6	64 648	2,7	80 321	3,0	124,2	11 260	598
3 Minerální paliva, mazadla a příbuzné materiály	93 874	3,7	107 419	3,7	114,4	231 447	9,6	283 162	10,6	122,3	-137 573	-175 743
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	4 592	0,2	4 772	0,2	103,9	4 073	0,2	5 841	0,2	143,4	519	-1 069
5 Chemikálie	164 213	6,5	180 784	6,3	110,1	257 351	10,7	292 746	10,9	113,8	-93 138	-111 962
6 Tržní výrobky tříděné hlavně	435 348	17,2	507 616	17,7	116,6	430 281	17,8	486 089	18,2	113,0	5 067	21 527

dle druhu materiálu												
7 Stroje a přepravní zařízení	1 382 306	54,6	1 560 253	54,4	112,9	1 046 030	43,4	1 118 667	41,8	106,9	336 276	441 586
8 Různé průmyslové výrobky	280 531	11,1	312 178	10,9	111,3	247 443	10,3	263 847	9,9	106,6	33 088	48 331
9 Nespecifikováno	2 978	0,1	3 483	0,1	117,0	3 352	0,1	5 391	0,2	160,8	-374	-1 908

Zdroj: MPO - odbor ekonomických analýz , ČSÚ

Komoditní struktura zahraničního obchodu ČR se Švédskem

V miliónu SEK	2010			2011		
	Produkční třída	Dovoz	Vývoz	Bilance	Dovoz	Vývoz
0 potraviny a živá zvířata	304	162	-142	401	176	-225
1 nápoje a tabák	13	307	294	14	222	208
2 suroviny nepoživatelné s výjimkou paliv	128	69	-59	90	107	17
3 nerostná	2	6		5	3	

paliva, maziva a příbuzné materiály			4			-2							
4 živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	16	1		29	3		-15						-26
5 chemikálie a příbuzné výrobky	1147	650		984	608		-497						-376
6 tržní výrobky tříděné podle materiálu	3189	1953	-1236	3277	2124	-1153							
7 stroje a převážní zařízení	2451	8220		2649	9156		5769						6507
8 průmyslové spotřební zboží	574	1102		609	1302		528						693
9 komodity a předměty obchodu nezatříděné	0	0		0	0		0						0
celkem	7824	11370	4646	8058	13703	5643							
Zdroj: www.scb.se													

Struktura hlavních českých vývozních komodit je v posledním období ustálená. Exportu dominují strojírenské výrobky, zejména osobní automobily a autodíly, kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, napájecí zařízení, stroje pro speciální odvětví, elektrické stroje a zařízení, rozhlasové, televizní přijímače, gramofony a magnetofony. Celkově obstarávají strojírenské komodity pravidelně asi ¾ exportu. Druhým nejdůležitějším vývozním odvětvím je kovozpracující průmysl, především válcované výrobky ze železa a oceli, železné a ocelové dráty, roury a trubky. Z potravinářských výrobků se na švédském trhu dobře daří českému pivu, jehož všechny známější značky jsou zde přítomny.

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Přes velmi dobré výsledky naší obchodní bilance se Švédskem posledních let existují stále nevyužitá možnosti rozšiřování českých exportů do této země. Na druhé straně zkušenosti ukazují, že některé české exportní obory nemají na švédském trhu velkou naději na úspěch a snaha o jejich prosazení bude vyžadovat soustředěné marketingové úsilí vývozců.

Zavedenou značkou na trhu je Škoda. Dobrého postavení Škody Auto vyžívají firmy, které vyrábějí automobilové komponenty a doplňky (tzv. after sales).

Škoda je pojem nejen v automobilovém průmyslu, ale představuje značku kvality obecně ve strojírenském odvětví. Získání významných zakázek pro výrobce energetických komponentů a subdodavatele projektových akcí je ovšem závislé hlavně na globální strategii mezinárodních dodavatelských firem a vlastníků potenciálních českých subdodavatelů.

Šanci uplatnit se na švédském trhu mají určitě firmy nabízející ekologické výrobky a technologie, protože ochranu životního prostředí považují Švédové za svoji hlavní prioritu a vláda podporuje zavádění energeticky úsporných technologií a materiálů a především obnovitelných zdrojů energie a paliv.

Dalšími obory, kde by mohli mít čeští výrobci dobré vyhlídky k uplatnění na švédském trhu, patří obráběcí stroje, zdravotní technika, kabely, díly a materiály pro výrobu nábytku, sanitární předměty, nástroje a nářadí, vánoční ozdoby, hračky, dekorativní a dárkové předměty. Řadu příležitostí mají subdodavatelé pro automobilový, strojírenský a stavební průmysl. Velmi dobrý ohlas účasti českých firem na subdodavatelském veletrhu Elmia Subcontractor naznačuje, že české firmy se mohou v tomto segmentu prosadit, ať již budou nabízet kovové či plastové díly nebo elektroniku.

České firmy, které by byly schopné nabídnout subdodávky stavebních prací, by se zde mohly prosadit v souvislosti s vládními investicemi do rozvoje infrastruktury, kdy se objevuje řada tendrů na dodávky stavebních prací na výstavbu a rekonstrukci silniční a železniční sítě včetně subdodávek tunelů, mostů či rozvodů elektřiny. Řadu příležitostí jak pro dodavatele stavebních prací tak technologií nabízí i rozvojové projekty spojené s rozšiřováním těžebních činností na severu země (oblast Kiruny a Pajaly). Také v oblasti specializovaných služeb spojených s těžbou nerostů (geologie, geodézie apod.) by české společnosti měly dobrou šanci proti domácím konkurentům uspět.

Dovoz přibližně 20 druhů českého piva znamená, že tato komodita je ve Švédsku oblíbená a perspektivní. Méně nadějná jsou exportní šance u vína a destilátů, maloobchodní síť je monopolizovaná, na trhu jsou produkty ze všech významných produkčních oblastí, jimž by čeští výrobci obtížně konkurovali. Určité možnosti jsou snad u přímých dodávek do restaurací a barů, příp. u populárních bezcelních prodejů nápojů na trajektech mezi Švédskem a Finskem resp. Estonskem. Před vstupem na trh je třeba seznámit se s podmínkami prodeje ve státní monopolní síti Systembolaget.

Na trhu chybí české čokoládové výrobky, spotřeba má stoupající trend zejména domácí produkce. Šanci by mohli mít i výrobci koncentrátů džusů a ovocných šťáv a ekologicky čistých potravinářských produktů obecně. Je ale třeba počítat s tím, že potravinářský trh je ve Švédsku vysoce konkurenční a náročný a že spotřebitelé jsou značně konzervativní a zaměřeni na vysokou kvalitu, kterou si spojují především se zavedenými mezinárodními značkami a s výrobky domácího původu. Průzkum CzechTrade již dříve ukázal, že možnosti českých dodávek do nejvýznamnějších obchodních řetězců (Axfood, ICA, CoopNorden) jsou velmi omezené. Jednání potvrdila, že systém nákupu je relativně nepružný, nákupčí neradi mění zavedené dodavatele.

Přestože je české sklo populární, Švédové se spokojují s individuálním dovozem při turistických cestách. Snahy prosadit se s větším množstvím zatím ztroskotaly. Specializované prodejny jsou zaplaveny domácím sklem a dovezenými výrobky (firmy Swarovski). Marketingové aktivity českých podnikatelských subjektů na švédském trhu účinně podporuje zahraniční kancelář agentury CzechTrade ve Stockholmu, která se snaží pomáhat především malým a středním firmám i v oborech, kde český export dosud příliš úspěšný nebyl.

Mezi nejběžnější formy průzkumu trhu patří účast na seminářích a veletrzích, kontakty s pracovníky profesních asociací a konfederace švédských podniků Svenskt Näringsliv, návštěvy klíčových firem. Dobré zkušenosti přináší především účast českých firem na specializovaných veletrzích, kde se jako nejvhodnější forma pro malé a střední podniky ukazuje sdružování ve společné expozici realizované agenturou CzechTrade. V situaci omezených rozpočtových prostředků lze tuto formu doporučit i pro obsazení veletrhů nedotovaných státním příspěvkem, kdy náklady na participaci jednotlivých sdružených firem jsou zlomkem nákladů na individuální veletržní účast. Pro úspěšnou propagaci českých výrobků je nezbytný dostatek vhodných podkladů, a to jak obecných (podnikatelské asociace a komory – katalogy, adresáře, oborové studie) tak firemních, nejlépe v tištěné a elektronické verzi.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Ve Švédsku působí několik firem s úzkými obchodními vztahy s ČR. V pravém slova smyslu dceřinou společností české mateřské firmy je dle informací dostupných ZÚ Stockholm pouze první z nich – Linet AB.

- Linet Sweden AB, Täby, ředitel John Repfennig; prodejní pobočka výrobce medicínských lůžek (od poloviny r. 2007).
- AmphoChem AB, Hisings Backa, předseda Christer Johansson; chemické a keramické produkty.
- Scansigma AB, Göteborg, ředitel Hakan Hanso; bývalá afilace PZO Intersigma, kuličková ložiska a ventily.
- CSAB CESMAD Scandinavia AB, Ystad, ředitel Štefan Batalka; vytěžování kamionů.
- G & L Beijer AB, ředitel Joen Magnusson; od roku 1948 výhradní zástupce bývalé PZO Ferromet, ocelářské a železářské produkty.

Zastoupení dalších firem:

- České aerolinie, Stockholm
- Moravia Express Tesem, Göteborg

V České republice je asi 120 činných švédských firem. Většinou jsou členy Česko-švédské obchodní komory. Ta je na rozdíl od Švédsko-česko-slovenské komory ve Stockholmu velmi aktivní. V polovině roku 2005 došlo ke sdružení bilaterálních komor severských zemí v Praze ve větší organizaci Nordic Chamber (www.nordicchamber.cz), která od té doby reprezentuje zájmy švédských firem v ČR.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Agentura CzechTrade ve spolupráci se ZÚ ve Stockholmu vyřídila v roce 2011 asi 160 písemných poptávek a požadavků a zhruba stejný počet telefonických dotazů. Při jejich zpracování úzce spolupracoval s kanceláří CzechTrade, řadu z nich CzechTrade vyřídil přímo. Četnost kontaktů s českou podnikatelskou sférou závisí na aktivitě samotných českých subjektů a jejich zájmu o švédský trh a naopak. Protože již většina podnikatelů oslovuje se svými požadavky CzechTrade, ať již přímo nebo prostřednictvím pražského ústředí, nemá ZÚ přesnou statistiku, po jakém zboží byla loni největší poptávka. Ke každému dotazu přistupuje stejně odpovědně, písemně odpovídá pokud možno vyčerpávajícím způsobem a v nejkratší možné lhůtě. Pozitivní je v poslední době silnější zpětná vazba, než tomu bylo v předcházejících letech. České firmy reagovaly na poskytnuté informace a často požadovaly jejich doplnění. Ohlasy švédských firem na obchodní kontakty s českými podnikateli jsou

většinou pozitivní, ojedinělá kritika či nespokojenost se týká pomalé reakce ze strany českých firem, obtížné komunikace a nepřiměřených požadavků.

Švédské firmy jsou dosti konzervativní a samy nové dodavatele, obzvláště v oblasti spotřebního zboží, příliš nevyhledávají. Přestože v předchozích letech polevila jak mezinárodní tak domácí ekonomická aktivita, neprojevovalo se to na viditelném snížení počtu dotazů a poptávek obchodních subjektů.

České firmy ve větší míře než dříve nabízejí služby, hlavně v dopravě a informačních technologiích.

Řada dotazů směřovaných na ZÚ se týkala pracovního trhu, zejména z hlediska pracovní legislativy, daní a pojištění. ZÚ společně s konzulárním úsekem vypracoval informaci, která je k dispozici na <http://www.mzv.cz/stockholm>. Řada dotazů směřovala k možnosti individuálního pracovního uplatnění ve Švédsku, to však není v silách ZÚ českým občanům zprostředkovávat.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR samozřejmě neposkytuje Švédsku rozvojovou pomoc - Švédsko samo patří k nejvýznamnějším dárcovským zemím.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Oblast exportu služeb není v obchodní relaci se Švédskem dosud rozvinutá v míře odpovídající úrovni vzájemných ekonomických vztahů v jiných odvětvích. K důkladnějšímu zhodnocení chybí potřebné informace. Z hrubých statistických údajů je zřejmé, že v roce 2008 nastal pravděpodobně v důsledku globální ekonomické krize pokles výměny služeb. Od roku 2009 se ale výměna služeb opět zvyšovala a již v roce 2010 převyšovala bilanci vzájemné výměny služeb z roku 2007. Tento trend pokračoval i v následujícím roce.

K pozitivní bilanci nejvíce přispěly příjmy z cestovního ruchu a export dopravních služeb, především v oboru silniční dopravy. Švédsko zase dominuje v různých službách obchodní povahy (právní, poradenské apod. služby).

Bilance vzájemné výměny služeb - příjmy (export) v mil. CZK					
	2007	2008	2009	2010	2011
Doprava	375,1	377,7	278,2	345,2	419,9
Cestovní ruch	272,6	245,5	386,5	414,2	380,4
Ostatní služby	437,3	524,9	513	530,8	624,4
Spoje	45,8	62,3	45,9	39,8	46,6
Stavebnictví	26,2	32,4	64,9	8,7	29,1
Pojišťovací služby	11,7	12	11,7	10,8	18,4

Ostatní služby obchodní povahy	320,2	368,5	332,2	378,4	426,9
Osobní, kulturní a rekreační	2,7	8,9	6,6	10,9	10,9
Celkem	1 491,6	1 632,2	1 639	1 738,8	1 956,6
Bilance	442,1	-39	350	525,1	705

Zdroj: ČNB

Bilance vzájemné výměny služeb - výdaje (import) v mil. CZK					
	2007	2008	2009	2010	2011
Doprava	252,2	215,8	189,8	201,4	229,4
Cestovní ruch	51	61,4	60,6	56,9	67,5
Ostatní služby	551,6	932	739,5	647,2	674,4
Spoje	33,4	56,5	11,1	26,1	13,6
Stavebnictví	6,1	6,2	8,3	0,63	0,2
Pojišťovací služby	19,6	25,8	11,1	12,9	15,4
Ostatní služby obchodní povahy	125,1	343,4	242,2	169,4	157,9
Osobní, kulturní a rekreační	10,5	30,1	26,4	99,2	93,2
Celkem	1 049,5	1 671,2	1 289	1 213,7	1 251,6

Zdroj: ČNB

Zastupitelskému úřadu není známo, že by české firmy projevovaly zvýšený zájem o nabízení služeb ve Švédsku. Samostatnou kancelář resp. zastoupení má ve Švédsku pouze ČSA, intenzivní jsou i aktivity dalších dopravních společností, ať již v osobní dopravě (Student Agency, Moravia Express) či v přepravě nákladů (Bohemia Cargo, Česmad, TTV spedice s.r.o.). Firma Bohemia Cargo operuje prozatím na českém území a do Německa, k rozšíření působení na švédský trh se zatím neodhodlala.

K vyhodnocení konkrétních překážek vůči pronikání českých poskytovatelů služeb na místní trh tedy chybí poznatky z praxe. Obecně lze odhadnout, že jakkoli by měla být situace jednodušší oproti jiným státům EU, neboť při platnosti téže legislativy patří Švédsko k zemím, které otevřely svůj pracovní trh novým členům již od okamžiku vstupu, určité bariéry zde existují. Jsou spojeny se silným postavením odborů ve Švédsku, které se systémem kolektivních smluv brání proti mzdové konkurenci ze strany firem z nových členských zemí, přivádějících na švédský trh své pracovníky. Švédské odbory prosazují, aby takové firmy odměňovaly své zaměstnance pracující na švédském území dle švédských, nikoli domovských standardů, byť by zde vyvíjely podnikatelskou činnost po omezenou dobu a neuzavíraly pro období působení nové pracovní smlouvy se svými zaměstnanci.

I s přihlédnutím k výše uvedenému omezení možnosti využívání cenového (tj. mzdového) dumpingu se jeví stavebnictví jako obor, kde by mohly mít české firmy dobrou naději na uplatnění. Zvláště v oblasti subdodávek specializovaných prací či při spolupráci na rekonstrukcích se zahraniční dodavatelé služeb z Polska či Pobaltí již uplatňují a není důvod, proč by se zde nemohly prosadit i schopnosti českých firem.

Také v jiných oborech služeb jistě obecně existují možnosti pro export z ČR, v případě konkrétního cíleného zájmu však bude třeba provést nejprve průzkum trhu. Kancelář CzechTrade takto již prověřovala možnosti uplatnění pro české vývojové firmy v oblasti IT.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Občané EU nepotřebují k výkonu práce ve Švédsku pracovní povolení. Občan EU má právo ve Švédsku pobývat, pokud by však chtěl zůstat déle než 3 měsíce, tak se musí zaregistrovat během 3 měsíců od příjezdu do Švédska u švédského Migračního úřadu (Migrationsverket). Pro vstup do Švédska je třeba mít platný cestovní pas nebo občanský průkaz. K registraci se použije formulář č.141011 „Registration of right of residence“. Registraci lze provést a) osobně na příslušném Migračním úřadě, b) zaslat poštou, c) online na stránkách úřadu www.migrationsverket.se v části „For EU/EEA Citizens“- „Online registration of right of residence“. Občané EU, kteří jen dojíždí za prací do Švédska, ale žijí v jiné členské zemi EU a pravidelně se do této země (domů) vrací, nepotřebují registrovat svůj pobyt ve Švédsku. K registraci je nutné přiložit: a) kopii platného cestovního pasu nebo občanského průkazu, b) doklady, které prokazují, že osoba spadá do jedné z následujících kategorií: 1) zaměstnanec, 2) osoba samostatně výdělečně činná, 3) poskytovatel služeb. Bližší informace k jednotlivým kategoriím naleznete na stránkách Migračního úřadu, v části „For EU/EEA Citizens“- „Working in Sweden – EU/EEA Citizens“. Neplatí se žádný registrační poplatek. Doklad o registraci zasílá Migrační úřad na adresu ve Švédsku.

Pokud jde o **zdanění příjmů** vyslaného pracovníka, stanoví platná smlouva o zamezení dvojímu zdanění mezi ČR a Švédskem, že se daň z příjmu uplatňuje v místě jeho bydliště, pokud pobyt ve druhém státě v kalendářním roce nepřekročí 183 dnů. Jinak může být zdanění provedeno v místě výkonu práce, ale vzhledem k rozdílu výše daní v obou státech by varianta zdanění ve Švédsku byla pro české pracovníky nevýhodná.

Pro **pracovníprávní podmínky** vyslaných pracovníků platí, že by měly odpovídat požadavkům švédského právního systému. Ten klade důraz na ochranu práv zaměstnanců, velkou váhu přikládá sociálním právům a ochraně před jakoukoli diskriminací (věk, pohlaví, národnost, sexuální orientace apod.) a významnou roli v prosazování zaměstnaneckých práv svěruje odborovým svazům, které také sjednávají se zaměstnavatelskými svazy v **kolektivních smlouvách** řadu podstatných závazných ustanovení, která v jiných právních systémech bývají přímo vtělena do paragrafů příslušných zákonů (délka dovolené, výše minimální mzdy ad.). Z dosavadních zkušeností zahraničních firem působících na švédském území vyplývá, že je této problematice nutno věnovat zvýšenou pozornost, protože švédské odborové svazy činnost zahraničních subjektů ve svém teritoriu sledují a pokud jsou pracovní a mzdové podmínky cizinců v rozporu se švédskou oborovou kolektivní smlouvou, sahají k nátlakovým akcím. Zaměstnavatelé by si proto měli pořídit znění švédské kolektivní smlouvy platné v daném oboru a přizpůsobit jí smlouvy se svými vysílanými pracovníky. Žádoucí je pokud možno uzavřít předem českou kolektivní smlouvu, jejíž absence dává švédským odborářům důležitý argument pro případný nátlak na úpravu podmínek práce vysílaných pracovníků dle švédských zvyklostí.

Minimální délka pracovní doby: 40 hod. týdně; běžná je flexibilní úprava pracovní doby; rodiče s dětmi do 8 let věku mají nárok na zkrácení pracovní doby až o 25 %. Přesčasová práce je omezena limitem 48 hod. za období 4 týdnů resp. 50 hod. za kalendářní měsíc a 200 hod. za rok.

Minimální délka odpočinku: Pracovníci mají nárok na noční odpočinek (tj. mezi 00:00 a 05:00 hod.), pokud není noční práce dle charakteru pracovní funkce či mimořádných okolností nezbytná. Zvláštní úprava noční práce platí pro zaměstnance mladší 18 let. Práce o sobotách, nedělích a svátcích je obvykle upravena kolektivními smlouvami.

Minimální délka dovolené za kalendářní rok: Všichni pracovníci mají nárok na 25 dnů (5 týdnů) placené dovolené za rok. Některé kolektivní smlouvy zajišťují i delší placenou dovolenou. Pokud kolektivní smlouvy nestanoví jinak, mají zaměstnanci nárok na 4 souvislé týdny dovolené v období od června do srpna. Určitou část dovolené mohou pracovníci ušetřit na pozdější čerpání (po dobu 5 let i více). Nárok na dovolenou vzniká i při čerpání nemocenské či mateřské dovolené.

Minimální mzda: Minimální mzda není ve Švédsku centrálně stanovena a její sjednání je záležitostí kolektivního vyjednávání odborů na jedné straně a zaměstnavatelských svazů na straně druhé.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Charakteristickými rysy švédského trhu jsou jeho malá absorpční schopnost (méně obyvatel než ČR), konzervativní přístup zákazníků (což je výhodné, pokud je výrobek již zaveden) a vysoká míra internacionalizace švédských firem, jejímž důsledkem bývá u mezinárodních firem částečné převedení rozhodovacích pravomocí na zahraniční management. Rozhodování o koupi výrobku je především u středních a větších firem kolektivním aktem, tudíž je časově náročnější, než české firmy očekávají.

Spotřební zboží a zemědělské produkty jsou dodávány přímo do obchodních řetězců, jednání jsou vedena přes nákupčí jednotlivých organizací. Zařazení českého výrobku do sortimentu obchodního domu či řetězce zpravidla předchází vyřazení výrobku konkurenčního. Tento krok je však podmíněn cenovou či kvalitativní výhodností. Rozhodujícím rysem systému nákupu je konzervativní přístup, neochota zaběhlé přístupy měnit.

V současné době se posiluje trend k maximální redukci nákladů a odbourávání mezičlánků mezi výrobcem a spotřebitelem. Přímé vazby však znamenají větší nároky na zpracování trhu a nabídky a na dodržení všech obchodně-technických podmínek kontraktu. Přes snahy napřímit obchodní vztahy existují komodity, kde doporučujeme vyhledání zástupce či prostředníka, jehož role pak spočívá především v asistenci při odstraňování byrokratických překážek, v jednání s celními orgány a případně ve sdružování minimálních zakázek (potravinářské a textilní zboží). S výběrem vhodného zástupce může pomoci kromě ZÚ Stockholm resp. místní kanceláře agentury CzechTrade (www.czechtrade.se) např. švédský svaz obchodu - Svensk Handel (www.svenskhandel.se) nebo Svaz zástupců (www.agenturforetagen.se). Mezi hlavní faktory ovlivňující úspěch prodeje patří:

- jazyková vybavenost
- dochvilnost a přesnost
- znalost prostředí a konkurence
- správná konstrukce ceny
- dodací morálka a kompletnost dokladů

Na internetových stránkách ZÚ www.mzv.cz/stockholm je zveřejněn materiál o švédské mentalitě a zvycích.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Ve Švédsku žije zhruba 1,5 milion cizinců. Zaměstnávání zahraničních pracovníků je naprosto běžné, pracovní trh je postaven na zásadách nediskriminace. Všem cizincům s platným pracovním povolením jsou garantovány stejné pracovní a sociální podmínky jako rodilým Švédům. Podmínky pro zaměstnávání cizinců, nabídku pracovních příležitostí a studijních pobytů a mnoho dalších informací sděluje Arbetsförmedlingen (www.arbetsformedlingen.se) a Migrační úřad (www.migrationsverket.se). Doporučuje se zaměstnávat místní síly pro jejich znalost prostředí a švédštiny (ta je nutná zejména při jednání s místními úřady). Samozřejmě je nutnost znalosti a dodržování místních předpisů v oblasti pracovního a daňového práva, které se dosti odlišují od českých. Nejcitlivější oblastí jsou sociální aspekty pracovní smlouvy a ujednání odborových svazů s vládou (závazné oborové mzdové dohody). Na druhé straně Švédsko osvědčilo svůj liberální přístup při vstupu 10 nových členských zemí do EU, kdy okamžitě otevřelo svůj pracovní trh i pro jejich občany bez zavedení přechodného období regulace pohybu pracovních sil.

České firmy, které vysílají své pracovníky do Švédska na subdodavatelské bázi, jsou povinny dojednat pracovní podmínky se svým smluvním partnerem (zahraniční firmou). Zatímco zaměstnávání občanů EU nepodléhá povolení, pokud doba jejich pobytu nepřekročí 12 měsíců (pobyt nad 3 měsíce je ale třeba ohlásit), k vysílání zaměstnanců ze třetích zemí k vykonávání pracovní činnosti ve Švédsku pracovní povolení nutné je. Důležitou podmínkou pro jeho udělení je souhlas místních úřadů, které dohlížejí na

využívání místních pracovních kapacit. Firmy, vysílající pracovníky do Švédska na základě pracovních smluv dle svého domácího práva, mohou být vystaveny tlaku švédských odborů vyžadujících odměňování zahraničních pracovníků v souladu se švédskými oborovými kolektivními smlouvami, tzn. obvykle za výrazně vyšší mzdu, a dodržování švédských sociálních práv. Rozbor této problematiky na základě zkušeností zahraničních firem a podrobnější obecné informace o podmínkách zaměstnávání vyslaných pracovníků v Švédsku jsou uvedeny v přílohách.

Internetové stránky ZÚ Stockholm poskytují stručnou informaci o získání pracovního a pobytového povolení a další informace o pracovním trhu. ZÚ může také doporučit kontakt na naše krajanů, kteří v současné době již ve Švédsku působí.

Souborové přílohy:

Podmínky vysílání pracovníků do Švédska

<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/svedsko-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozina/8/1000810/>

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Nejobvyklejšími právními formami přítomnosti zahraničních podnikatelských subjektů ve Švédsku jsou:

- podnikání jako fyzická osoba (Enskild näringsidkare)
- zastoupení – reprezentační kancelář
- pobočka – filiálka (filial)
- dceřiná firma ve formě akciové společnosti (Aktiebolag, AB) – právnická osoba zřízená dle švédského práva; minimální základní kapitál je pouze 50 tis. SEK
- zvláštní formu společnosti s ručením omezením (jako v ČR či SRN) švédské právo nezná, podobně jako britská „Limited Copany“ může být akciová společnost AB buď soukromá (private, odpovídá britské Ltd.) s veřejně neobchodovatelnými podíly, nebo veřejná (public, odpovídá britské PLC) s veřejně obchodovatelnými akciemi, jejíž základní kapitál ale musí být nejméně 500 tis. SEK
- další právní formy firem, které zná švédské obchodní právo, jsou obchodní společnost (handelsbolag; odpovídá české v.o.s.) a komanditní společnost (kommanditbolag; odpovídá české obdobě); jako právní forma dceřiné společnosti zahraničního podnikatelského subjektu nejsou obvyklé, protože podmínkou pro jejich zřízení je existence více společníků (fyzických či právnických osob)

Podmínky pro zahájení podnikání

Podmínkou zřízení dceřiné firmy nebo pobočky je registrace u švédského obchodního rejstříku Bolagsverket (Companies Registration Office) a daňovém úřadu Skatteverket. Akciová společnost musí jmenovat představenstvo - správní radu. V obou případech je dále nutno jmenovat auditora. Méně obvyklou formou je reprezentační kancelář, přestože její založení a provoz je nejjednodušší. Rozsah aktivit zastoupení je totiž omezený pouze na čistě marketingové činnosti, zatímco samostatné obchodní aktivity provozovat nesmí, stejně jako jeho zaměstnanci nesmějí jednat jménem mateřské společnosti.

Fyzická osoba – podnikatel musí živnost provozovat dlouhodobě, nezávisle a za účelem zisku. Podmínkou je dále dosažení zletilosti (18 let) a plná způsobilost k právním úkonům. Švédský podnikatel-fyzická osoba může najímat zaměstnance.

Průběh registrace

Jak uvádí vládní agentura pro podporu investic Invest in Sweden Agency (www.investsweden.se), rezidenti ze zemí Evropského hospodářského prostoru (EEA), který tvoří země EU a EFTA, mohou na rozdíl od občanů ostatních zemí založit akciovou společnost naprosto bez administrativních překážek. Registrace u obchodního rejstříku je proces, který může trvat 3-4 týdny. Lze jej ale obejít zakoupením

„hotové“ registrované firmy z nabídky některé z právních či účetních firem a začít podnikat již do týdne. Úřední poplatek činí 2.000 SEK, cena za koupi registrované firmy dosahuje 5-10.000 SEK.

Pokud jde o zahraniční fyzické osoby, musí nejprve získat registrační číslo (obdoba rodného čísla), které vydává při registraci daňový úřad (F-skatt). Kopie vyrozumění o přidělení národního registračního čísla se přikládá k žádosti o registraci živnosti u obchodního rejstříku (Bolagsverket). Zahraniční fyzické osoby musí také jmenovat švédského daňového residenta jako autorizovaného zástupce, který musí splňovat stejné podmínky pro povolení podnikání jako podnikatel sám (viz výše).

Praktické informace

Na zmíněné internetové stránce ISA jsou kromě praktických informací a pokynů pro podnikatele zveřejněny průměrné náklady na zřízení kanceláře a na pracovní síly. Hladina nákladů v hlavním městě je zhruba o 20 – 30 % vyšší než v ostatních částech Švédska. Proto v posledních letech dochází k přemísťování firem za hranice centrálního Stockholmu a do menších měst vzdálených desítky kilometrů nebo do technologických vesnic, které jsou v dosahu velkých měst.

Nejčastější formou právní subjektivity je Aktiebolag (AB). Zřízení AB podléhá velmi jednoduché proceduře, za tímto účelem má Patentový a registrační úřad připravený „balíček“ dokumentů, který lze vyhledat na adrese www.prv.se, která rovněž nabízí informace o švédských firmách. Jak uvádí Agentura Invest in Sweden Agency (www.investsweden.se), rezidenti ze zemí Evropského hospodářského prostoru (EEA), který tvoří země EU a EFTA, mohou založit akciovou společnost nebo společnost s ručením omezením naprosto bez administrativních překážek, občané ostatních zemí požádají o souhlas Švédský patentový a registrační úřad, který jej vydá rutinním způsobem.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Propagace se řídí postupy běžnými v evropských zemích. Formy účinného obchodního marketingu nemusí být finančně náročné, např. inzerce v odborném tisku nebo prodejní dny organizované místním partnerem.

Účast na specializovaných veletrzích a výstavách je neefektivnější formou prezentace českých firem. Finanční nároky na propagaci jsou sice vyšší, koncentrace potenciálních zákazníků však zvyšuje její účinnost. Zajištění dostatečného množství propagačních materiálů, drobných firemních suvenýrů nebo publikací o ČR je pro úspěch akce nezbytné. Ověřenou formou, která usnadňuje vstup na trh i finančně slabším firmám, je realizace společného stánku CzechTrade, ZÚ a zainteresovaných firem pod hlavičkou České republiky na veletrzích. Např. v roce 2011 se touto formou uskutečnila úspěšná oficiální účast ČR na veletrhu Elmia Subcontractor (subdodávky) a v roce 2010 na veletrhu Nordbygg (stavebnictví). Velmi dobrou formou je propagace firmy na domovských internetových stránkách, řada firem tento prostředek hojně využívá. Na možnost získání informací touto cestou je však třeba potenciální klienty vhodnou formou adresně upozornit. Odkazy na internetové prezentace prověřených firem, které jsou potenciálně zajímavé pro švédské obchodní partnery, může na své internetové stránce umístit i ZÚ Stockholm.

Propagace firmy na stránkách novin a časopisů či v televizi je sice neúčinnější, ale také velmi nákladnou formou. Ceny inzertních a reklamních služeb nabývají různě vysokých hodnot podle nákladu a zaměření novin či časopisu, podle umístění a grafického ztvárnění reklamy. ZÚ může na základě konkrétního požadavku zjistit finanční náklady na reklamu. Náklady na inzerci jsou asi 3x vyšší než v ČR. Účinnou formou propagace a prezentace jsou národní akce pořádané ZÚ obvykle ve spolupráci s místními kanceláři CzechTrade, České Centrum a Czech Tourism, kterých se mohou účastnit představitelé měst, krajů, obchodních komor nebo odborných podnikatelských sdružení a jednotlivých firem.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Standardní formou řešení sporů je arbitráž, která je běžná i ve Švédsku. Při Stockholmské obchodní komoře funguje Arbitrážní institut, který se zabývá obchodními spory. Veškeré informace lze získat na adrese www.chamber.se, další dotazy je třeba směřovat na mailovou adresu info@chamber.se.

ZÚ zdůrazňuje, že základem eliminace sporných případů je podrobná obchodní smlouva s přesnou a jednoznačnou formulací dodacích, platebních a dalších podmínek. České firmy zapomínají na právní

doložku odkazující na zemi, podle jejíhož práva se případné spory řeší. Rovněž se vyplatí trvat na zařazení kursové klauzule, chránící dodavatele před nadměrným kursovým rizikem.

Pokud dojde k zadržení platby, neplacení faktury či k dlouhodobému prodlení úhrady z různých důvodů, doporučujeme navštívit webové stránky www.uc.se (business and credit information). Podmínky a postup vymáhání pohledávek jsou popsány např. na www.profinainternational.se.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Švédsko je jako země EU povinno dodržovat pravidla hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek. Zákonnou normou je tzv. Public Procurement Act (Konkurrensverket), který postihuje oblast zadávání veřejných zakázek, čisté konkurence a nediskriminace. Oprávněnými subjekty, které zadávají veřejné zakázky, mohou být vládní instituce, krajské orgány, místní zastupitelstva a církevní instituce, dále společnosti ve vlastnictví státu, sdružení, správní organizace a nadace vyvíjející veřejně prospěšnou činnost kromě činností obchodních a výrobních. V oblastech vodohospodářství, energetiky, dopravy a spojů (dodavatelské sektory) mohou být oprávněnými subjekty jednak společnosti, ve kterých mají vláda, krajské orgány nebo místní zastupitelstva přímý či nepřímý vliv, nebo společnosti, které působí v určitých oblastech na základě povolení uděleného orgánem vlády, krajským nebo místním zastupitelstvem.

Všechny subjekty musí samy posoudit, zda jsou oprávněny k zadávání veřejných zakázek podle příslušného předpisu. Pokud dojde k dodatečnému zrušení již zadané veřejné zakázky a vzniknou škody, pak soud rozhodne o tom, zda příslušný subjekt spadá do působnosti příslušného zákonného ustanovení. V případě, že veřejná zakázka překročí určitou hodnotu, vztahují se k ní automaticky, pokud jde o inzerci, odkladná období apod. pravidla EU. Tato mezní hodnota činí u zboží a služeb 200 000 € a u stavebních prací 5 mil. €. Veřejné zakázky, které jsou pod těmito limity, se však v zásadě řídí stejnými pravidly jako zakázky, jež je překračují, jen s tím rozdílem, že tendrový proces není tak detailně regulován. Informace o zadávání zakázek lze získat na Radě pro veřejné zakázky (Public Procurement Board). Veškeré veřejné zakázky (tj. vlády a jejich agentur, ostatních centrálních orgánů státu, orgánů regionální a místní správy) jsou centrálně zveřejňovány prostřednictvím úředního věstníku Anbuds Journalen, který je k dispozici pouze ve švédském jazyce a je jediným dostupným pramenem informací u vyhlášených tendrech.

Významné veřejné zakázky jsou samozřejmě inzerovány prostřednictvím internetového informačního systému EU (www.ted.europa.eu), který je k dispozici přímo českým uživatelům a ZÚ jej proto nesleduje. V případě dotazu českých zájemců ke konkrétním tendrům ovšem může opatřit podrobné informace o švédských zadavatelů.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Švédsko patří mezi země s nízkým výskytem korupce a hospodářské kriminality. Právní řád je kompatibilní s předpisy EU (acquis communautaire). Kromě toho platí množství lokálních předpisů a ustanovení, které zpřísnují podmínky pro vstup zahraničního zboží a služeb na trh (zejména ze zemí, které nejsou členy EU). Platí to především pro citlivé položky, jakými jsou zpracované a nezpracované zemědělské produkty, dovoz zvířat a dovoz vzorků pro komerční účely.

Švédsko má lepší pověst než je skutečnost. Jednání s orgány komplikuje poměrně rozsáhlá byrokracie, hustá síť předpisů a nařízení i často striktní postoj úředníků. Cesta informací úředním aparátem bývá zdoluhavá a komplikovaná. Také rozhodovací proces ve firmách (rozhodnutí je vždy kolektivní) může být nepružný a časově náročný. Předpisy nelze obcházet, zkrácení čekacích lhůt je téměř nemožné.

Dovážené alkoholické nápoje a potraviny musí být opatřeny nápisy ve švédštině. V případě nejasností je třeba se podívat na adresu www.konsumenteuropa.se.

V minulých letech došlo k několika bankrotům švédských firem, které v té době spolupracovaly s českými partnery, ZÚ zaznamenal rovněž případy insolvence, odkladů plateb či v horším případě nesplacení pohledávky. Podle švédského právního řádu jsou v případě konkursu nároky dodavatelů zohledněny až po nárocích státu a pojišťoven. Zdlouhavý proces mimosoudního vyrovnání a přednostní uspokojení nároků státu prakticky eliminuje naděje na uspokojení požadavků českých subjektů. ZÚ proto doporučuje maximální obezřetnost při prvním kontaktu, prověření solidnosti a finančního zázemí firmy a volbu takové platební podmínky, která omezí nežádoucí rizika. Prvním úkonem při navázání obchodního vztahu se švédským subjektem by mělo být obstarání bankovní informace nebo výpisu z registru firem. Na

požadání je možné získat podrobné informace, tato služba je však na rozdíl od českého obchodního rejstříku zpoplatněna.

Podceňovaným rysem bývá mentalita a chování švédské populace, její zvláštnosti a odlišnosti vyplývající z jiného historického vývoje a kulturního zázemí, také s ohledem na multikulturní uspořádání současné švédské společnosti. Doporučuje se proto jednat citlivě a spíše se vyhýbat tématům, u nichž se švédský většinový přístup významně liší od obvyklého českého vnímání skutečnosti (především vztah společnosti k ženám či k národnostním či sexuálním menšinám, ale i sociální problematika a role státu apod.). O některých odlišnostech se zmiňujeme na internetových stránkách ZÚ. Na druhé straně je třeba upozornit na to, že s postupující globalizací se mění i švédská společnost a není možné se spoléhat na stereotypy z minulosti. Opatrnost při jednání a uzavírání kontraktů ve smyslu předcházení nečestnému či protizákonnému jednání je ve Švédsku stejně na místě, jako kdekoli jinde.

Specifickým problémem, který vyvstal pro zahraniční podnikatele v souvislosti s otevřením trhu pro volný pohyb služeb, je švédská legislativa v oblasti sociálních práv pracujících a vymáhání jejího dodržování zahraničními subjekty ze strany domácích odborů. Podrobnější výklad této problematiky je v kapitole 7.8.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ve Švédsku je tato oblast řešena standardní evropskou legislativou. Švédské firmy se chovají korektně, právní systém známkoprávní ochranu respektuje a podporuje. ZÚ nejsou známy žádné případy zásadních právních sporů v této oblasti, v nichž by jednou ze stran byla česká firma.

Agenda ochrany duševního vlastnictví je náplní činnosti Patentovaného a registračního úřadu (PRV), který zveřejňuje aktuální informace na adrese www.prv.se.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Švédské firmy nevyžadují nestandardní platební podmínky. Nejběžnější platební podmínkou je úvěr nebo platba proti dokumentům. Platba předem není obvyklá, ale pokud se jedná o firmu, která měla v minulosti finanční potíže, pak je žádoucí podmínit kontrakt touto formou maximálně zajištěné úhrady.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nejvýznamnější veletržní správy v zemi:

- Stockholmské mezinárodní výstaviště (www.stofair.se)
- ELMIA, Jönköping (www.elmia.se)
- Veletržní centrum Swedish Exhibition Centre/Svenska Mässan, Göteborg (www.svenskamassan.se)
- Veletržní centrum Kista (při technologickém clusteru poblíž Stockholmu - www.kistamassan.com)

Mezi nejdůležitější pravidelné veletržní akce patří:

- FORMEX - umělecké předměty, sklo, hobby, hračky (Stockholm, 2xročně, leden a srpen/2012)
- TUR - cestovní ruch (Göteborg, každý rok v březnu, 22.-25.3.2012))
- Nordbygg - Nordic Building and Construction Fair (Stockholm, po 2 letech, 20.-23.3.2012)
- Butikslieferantör - vybavení obchodních prostor (Kista, 28.-29.3.2012)
- Ljud, Ljus & Bild - profesionální světelná, zvuková a obrazová technika (Kista, 23.-25.4.2013)
- Vinordic - pivo, víno, alkoholické nápoje (Stockholm, pravidelně 25.-27.4.2012)
- Innovation & Technology - inovace a nové technologie (Kista, 3.5.2012)
- Pulp & Paper - papírenský průmysl (nepravidelně na jare)
- World Bioenergy - obnovitelné zdroje energie (Jönköping, po 2 letech, 29.-31.5.2012)
- Machine Tools - obráběcí stroje, strojírenské technologie (Göteborg, pravidelně každé 4 roky v květnu)

- Trä & Teknik - Wood Products and Technology (Jönköping, po 2 letech, 21.-24.8.2012)
- Nordic Rail - železnice (Jönköping, po 2 letech, 8.-10.10.2013)
- Scanautomatic - automatizace, manipulace, regulace (Göteborg, po 2 letech, 9.-11.10.2012)
- Elmia Subcontractor – subdodavatelé /prumysl (Jönköping, každý rok v listopadu, 6.-9.11.2012)
- Miljöteknik - technika pro životní prostředí (Göteborg, podzim)
- Slöjd & Konsthantverk (Kista, podzim)
- ScanBygg/Byggmaskiner - stavebnictví a stavební stroje (Göteborg, po 2 letech, 12.-15.3.2013)
- Scandinavian Technical Fair - strojírenské technologie (Stockholm, příští v roce 2013)
- Elmia Agriculture Machinery and Cultivation - zemědělská technika a mechanizace (Jönköping, 23.-26.10.2013)

Vystavovatelé z ČR se v posledních letech pravidelně zúčastňují subdodavatelských veletrhů v Jönköpingu - Elmia Subcontractor, Nordic Rail - a veletrhů TUR v Göteborgu. Na zvláštní akci se účastní české firmy prostřednictvím **ZK CzechTrade Stockholm**.

Kalendář vybraných veletržních akcí 2012-2013		
termín	akce	místo konání
20. - 23.3.2012	Nordbygg - Nordic Building and Construction Fair (perioda 2 roky)	Stockholm
22. - 25.3.2012	TUR	Göteborg
28.-29.3.2012	Butikleverantör - vybavení obchodních prostor	Kista
8.-11.5.2012	Elmia Material & Functions - nábytkářství, materiály, díly	Jönköping
16.-19.8.2012	FORMEX (2 x ročně)	Stockholm
11.-14.10.2012	HEM - Hem & Villa - bytové zařízení, design, umělecké řemeslo	Stockholm
6. - 9.11.2012	Elmia Subcontractor	Jönköping
2013	Scandinavian Technical Fair	Stockholm
12. - 15.3.2013	Scanbygg/Byggmaskiner (perioda 2 roky)	Göteborg
8. - 10.10.2013	Nordic Rail (perioda 2 roky)	Jönköping
23. - 26.10.2013	Elmia Agriculture	Jönköping

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Z údajů agentury Invest in Sweden vyplývá, že investiční aktivita rostla oboustranně v posledních letech rychlým tempem. Internacionalizace podnikatelského prostředí dosahuje v průměru 50 %, v některých odvětvích (např. automobilový průmysl) až 80 %. Z toho vyplývá, že podmínky pro vstup zahraničního kapitálu jsou velmi příznivé a že Švédsko zahraničnímu kapitálu neklade překážky.

Švédsko se prezentuje jako země s vysokou vzdělaností obyvatelstva, velkou penetrací telefonních a internetových přípojek, jedním z nevyšších podílů R&D na vytvořeném HDP a vyspělou infrastrukturou. V hodnocení jednotlivých faktorů konkurenceschopnosti je Švédsko na předních pozicích (hodnocení podle IMD - Institute of Management Development).

Z nejdůležitějších faktorů přitažlivosti investičního prostředí uvádí ISA:

- dobře fungující ekonomiku
- přední pozici v mezinárodním srovnání konkurenceschopnosti
- inovativní prostředí
- nízkou korporativní daň
- přední pozici mezi příjemci PZI
- přístup ke strategickým trhům
- vysoký tržní potenciál

ISA na své stránce poskytuje informace o nákladech při zařizování kanceláře, daňových úlevách, životních nákladech a další fakta potřebná k založení firmy.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Švédsko lze právem považovat za jednu z průkopnických zemí globalizačních procesů. Patří tradičně k významným příjemcům PZI i investorům do zahraničí. Akumulovaný objem PZI za léta 1995–2004 činil 1 331 mld. SEK. Švédsko je zároveň ještě větším investorem v zahraničí s 1 387 mld. SEK. V období 2000–2004 bylo dle údajů OECD na 15. místě ve světovém měřítku s celkovým přílivem kapitálu ve výši 65 mld. USD. Celková hodnota PZI v roce 2004 představovala 52 % HDP. V zemi působilo asi 10 tisíc společností v zahraničním vlastnictví, které zaměstnávaly téměř čtvrtinu všech pracovníků soukromého sektoru (cca 550 tisíc osob). Zájem investorů se soustřeďuje hlavně na hi-tech sektor (ICT firmy), farmaceutiku, energetiku a strojírenství. Rychle se zvyšují investice do finančních služeb. Ze švédského hlediska ekonomicky žádoucí oborové zaměření zahraničních investic nepřímo ukazuje skutečnost, že tyto firmy vydávají cca 45 % veškerých nákladů na výzkum a vývoj v zemi.

Oboustrannost investičních toků je zřejmá i z toho, že zatímco v letech 2001–2005 získaly cizí subjekty 603 švédských firem, ve stejném období ovládl švédský kapitál 535 společností v zahraničí.

PZI podle zemí původu kapitálu v období 2000 – 2005

		akumulovaný kapitál (mld. SEK)
1.	Německo	82
2.	Finsko	70
3.	USA	40
4.	Velká Británie	38
5.	Holandsko	30
6.	Norsko	25
7.	Dánsko	25
8.	Švýcarsko	22

9.	Kanada	18
----	--------	----

Příviv PZI v roce 2006 dle země původu kapitálu

	země původu kapitálu	mil. SEK
1.	Velká Británie	65 015
2.	Norsko	18 561
3.	USA	15 987
4.	Belgie	14 241
5.	Malta	9 317
6.	Lucembursko	6 615
7.	Švýcarsko	6 271
8.	Írsko	4 183
9.	Dánsko	2 921

PZI podle sektorů

	čisté toky v období	podíl cizího kapitálu v	%
	1.-9.2006	r. 2004	
	mil. SEK	mld. SEK	
chemický, petrochemický a p. průmysl	5 968	324	24
stroje a zařízení	17 111	196	15
papírenský průmysl, polygrafie	4 590	97	7
potravinářství, nápoje, tabák	7 024	27	2
ostatní průmyslová výroba	562	91	7
energetika, vodárenství	24 600	103	8
obchod, stravování, ubytování	974	90	7
stavebnictví	1 944	61	5
finanční služby, pojišťovnictví a p.	52 702	110	8
doprava, telekomunikace	12 021	90	7
celkem	165 756	1 316	100

Zdroj: Riksbank, ISA

V oblasti investic do zahraničí převažovaly roce 2006 zpětné toky kapitálu nad PZI švédských subjektů (za první 3 čtvrtletí 2006 celkem -156 mld. SEK). Švédské investice v tomto období nejvíce proudily do Írska (6,2 mld. SEK), Lucemburska (4,7 mld. SEK), USA (4,0 mld. SEK) a Německa (3,3 mld. SEK). Oborově se švédští investoři nejvíce zaměřují na sektory finančních služeb, zpracovatelského průmyslu a infrastruktury.

Firemní aktivity v oblasti zahraničních investic podporuje společnost Swedfund AB (www.swedfund.se), která nabízí švédským firmám rizikový kapitál a know-how pro rozvojové investice v Africe, Latinské Americe, Asii a Evropě.

9.3. České investice v teritoriu

Objem investic českého kapitálu ve Švédsku je zatím mizivý. Žádný pozitivní pohyb nebyl zaznamenán ani v roce 2006 (viz statistika Centrální banky www.riksbank.se a ČNB).

Švédsko naopak patří mezi země s významným podílem na PZI v ČR (898 mil. USD ke konci roku 2005). Během roku 2006 došlo k mírnému odlivu švédského kapitálu o 63 mil. USD.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

ISA uvádí tyto perspektivní obory, které nabízejí nejlepší obchodní a investiční příležitosti:

- automobilový průmysl a dopravní prostředky
- obchodní služby
- potravinářský průmysl
- informatika a telekomunikace (ICT)
- tzv. „life sciences“ (farmaceutický průmysl, zdravý životní styl, životní prostředí atd.)
- rezidenční nemovitosti
- ocelářský průmysl
- zkušebnictví
- dřevařský a papírenský průmysl

ISA rovněž vydává případové studie, které lze stáhnout z internetových stránek nebo objednat prostřednictvím objednávkové služby.

9.5. Rizika investování v teritoriu

Švédsko je charakteristické kultivovaným podnikatelským prostředím, fungujícím právním a kontrolním režimem a vysokým stupněm liberalizace (s výjimkou trhu alkoholických nápojů a strategických segmentů). Proto rizika investování jsou minimální. Komplikací může být stále dosti vysoké daňové břemeno fyzických osob a vysoké komplexní mzdové a sociální náklady, složitý sociální a důchodový systém a pro nás nezvykle důležitá role odborových organizací při rozhodování, např. o mzdách. Tyto aspekty snižují motivaci pracovních sil a mohly by způsobit odchod kvalifikovaných pracovních sil do zahraničí (důvody, proč k tomu zatím nedocházelo, spočívají v nízké mobilitě pracovní síly, ve využívání dobrodíní státu blahobytu a vysoké míře internacionalizace firemní sféry). Vláda pravého středu, která vystřídala u moci sociální demokraty po volbách v září 2006, je si těchto problémů vědoma a provádí reformy zaměřené právě na zvýšení motivace práceschopné populace k práci.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

V roce 2007 se neočekávají žádné převratné události, které by mohly mít zásadní vliv na ekonomiku Švédska. Takovou událostí byla změna orientace vlády po volbách v září roku 2006, kdy se po 12 letech vlády levice dostala k moci koalice pravého středu s premiérem F. Reinfeldtem. Ekonomické změny očekávané v roce 2007, které jsou spojené s působením nové vlády, jsou rozebrány v kapitole 10.2.

Změna vlády neměla dopad ani na dlouhodobě rezervovaný vztah Švédů k přijetí jednotné evropské měny. Nová vláda se hodlá řídit negativním názorem, který voliči jednoznačně vyjádřili v referendu k zavedení eura v roce 2003. Případné otevření debaty na téma „euro“ lze očekávat až po příštích volbách v roce 2010.

V roce 2007 se tedy očekává pokračování trendů přechozího roku s tím, že vláda bude postupně realizovat reformní plány, s nimiž zvítězily koaliční strany ve volbách.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Publikované ekonomické studie, rozbory a přehledy jsou velmi pozitivní při posuzování výhledu budoucího vývoje švédské ekonomiky. Předpoklady pro rok 2007 založené na extrapolaci loňských trendů jsou rozvedeny v kapitole 4.1. Analýzy dle různých zdrojů se shodují na tom, že švédská ekonomika je na růstové trajektorii a Švédsko bude patřit mezi země s největším růstem HDP v EU a OECD. Růst kolem 3 % vytvoří další pracovní místa a bude mít blahodárný vliv na výrobu. Lze očekávat, že výrobní kapacity se postupně vyčerpají a zvětší se prostor pro dovozy, aby se uspokojila rostoucí poptávka. Naše firmy by tuto situaci měly využít.

Odhad vývoje švédské ekonomiky podle Ministerstva financí

Indikátory (%)	2006	2007
HDP	4,4	3,7
Spotřeba domácností	2,8	4,2
Vývoz zboží a služeb	9,1	7,0
Dovoz zboží a služeb	7,8	7,6
Míra nezaměstnanosti	5,4	4,7
Inflace (CPI)	1,4	1,8
Repo sazba	3,00	3,50
Běžný účet vztažený k HDP	7,2	7,8
Čisté půjčky vládního systému / centrální vlády vztažený k HDP	2,1 / 0,7	2,3 / 1,1

Zdroj: Ministerstvo financí / Statistický úřad, Riksbank

Optimismus ohledně výhledu švédské ekonomiky kromě zdravých dosavadních tendencí a dobrého výhledu globální konjunktury zvyšuje stabilní vnitropolitická situace a skutečnost, že vláda pravého středu, která zvítězila ve volbách roku 2006 po 12 letech levicových vlád díky ambicióznímu reformnímu programu, reformy skutečně zahájila a má zjevně v úmyslu v jejich realizaci pokračovat. Dobrá ekonomická situace dává ty nejlepší předpoklady pro to, aby reformy směřující ke zlepšení stability a efektivity ekonomiky – především zvýšením zaměstnanosti, usnadněním podnikání a snížením zátěže rozpočtu sociálními výdaji – mohly proběhnout relativně bezbolestně a nezpůsobily nepřiměřené sociální konflikty.

Zatímco první dílčí daňové reformy již začaly platit od 1. ledna 2007 a další by měly být implementovány do konce roku (více v kapitole 5.5), druhá klíčová složka privatizačního procesu – rozsáhlá privatizace státem držených podílů v produktivním sektoru – je teprve v počátečním stadiu.

Stát se po mnoha desetiletích převážně levicových vlád vlastnický podíl na 54 subjektech (firmách resp. skupinách firem) vykonávajících podnikatelskou činnost, z toho 40 vlastní plně a 14 částečně. Tyto společnosti zaměstnávají celkem téměř 200.000 pracovníků, v roce 2005 měly celkový obrát 311 mld. SEK a jejich hodnota představuje dle odhadu z roku 2006 asi 675 mld. SEK.

Vláda s ohledem na citlivost veřejnosti k dané problematice navrhuje velmi opatrný postupný prodej státních podílů. K privatizaci zatím parlamentu navrhla 6 společností, jejichž prodej se postupně realizuje. Jsou to banka Nordea, telekomunikační operátor TeliaSonera, burza OMX, realitní společnost Vasakronan, výrobce lihovin vč. slavné vody Absolut - Vin o Spirit, hypoteční banka SBAB. Vláda předpokládá, že při opatrném a zodpovědném přístupu k privatizaci finanční výnos, který plánuje ve výši asi 150 mld. SEK, vynahradí rozpočtový výpadek vyplývající ze ztráty dividendových výnosů firem, které jsou vesměs ziskové. K privatizačnímu projektu se vede rozsáhlá veřejná diskuse, proti němu se postavila především opoziční sociální demokracie.

Privatizace se bude moci zúčastnit i zahraniční kapitál. Předpokládá se, že by mohl zcela převážit nad domácími zájemci, zvláště kvůli nepříznivým daňovým podmínkám pro švédské investory na domácím trhu (viz kapitola 5.5). Naskytá se tak příležitost i pro české investory, zvláště institucionální. Přinejmenším část podílů se totiž bude prodávat na veřejném trhu a vzhledem ke stabilitě a ziskovosti předmětných společností budou dobrým tipem pro konzervativní investory. Na samotné švédské ekonomické prostředí by privatizace neměly mít viditelný vliv, v dlouhodobém horizontu by mohly vést ke zvýšení efektivity odstátněných firem. V souvislosti s propouštěním jejich zaměstnanců nelze otřes na pracovním trhu čekat s ohledem na míru sociální ochrany zaručené švédským zákonodárstvím a vliv odborů, který tyto procesy pravděpodobně udrží v proporcích, které zdravá švédská ekonomika snadno absorbuje.

Dramatické změny si vláda sice v tradičně levicově naladěné švédské společnosti, přivyklé na státem garantované sociální jistoty, nemůže dovolit, nicméně nutnost změn obzvláště ve směru snížení daňového zatížení a zvýšení motivace k práci zpřísněním podmínek pro poskytování sociálních příspěvků si většina společnosti uvědomuje a bude je podporovat. Již první nepříliš rasantní reformní kroky však vyvolaly podrážděnou reakci veřejnosti a tak lze očekávat opatrný postup dalších reforem. Na druhé straně pozitivní přínos reformy by měl v případě jejího úspěšného provedení převážit. Vláda odhaduje, že by podíl daní na vytvořeném HDP měl poklesnout ze 49,8 % v roce 2006 na 47,7 % o rok později. Na poklesu by se mělo hlavně podílet nižší zdanění práce (-36 %), zčásti zdanění výnosů z majetku (-9 %), naopak by mělo mírně vzrůst zdanění spotřeby (+2 %).

Je zřejmé, že komplexní bezprostřední efekt opatrně a postupně prováděných reforem nebude příliš dramatický a že se projeví až v delším časovém horizontu. Pokud by však vláda nedokázala využít současné příznivé situace ke změnám, neměl by švédský sociálně ekonomický model pravděpodobně velké vyhlídky do budoucna. Na to je totiž švédská ekonomika příliš malá, otevřená a závislá na globálním vývoji, jehož zpomalení je v roce 2007 ostatně již na obzoru.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Dobrou příležitostí rozšířit a prohloubit vzájemné ekonomické a obchodní vztahy nabízí program průmyslové spolupráce, tzv. offsety. V roce 2005 byl spuštěn průmyslový projekt, který má jako protiváhu dvacetimiliardového kontraktu na pronájem 14 nadzvukových stíhaček JAS39 Gripen přinést ČR výhody v podobě nových výrobních a exportních možností. Zatímco v oblasti nepřímých offsetů (vývozních kontraktů nesouvisejících s předmětem programu) se švédskému dodavateli daří své závazky bez problémů v předstihu plnit, pozadu je v oblasti offsetů přímých. Lze proto očekávat, že bude hledat dodavatele komponentů pro svoji produkci, a potenciální čeští výrobci by se měli na tyto možnosti předem připravit a aktivně svoji spolupráci nabízet.

ZÚ tento projekt sleduje, nemá ovšem na výběr firem vliv. Doporučuje zájemcům kontaktovat příslušný odbor Ministerstva průmyslu a obchodu resp. přímo zúčastněné zahraniční firmy (Saab, Gripen Intl., resp. britská BAE, která offsetový program koordinuje).

Zatím poměrně málo využívanou formou je spolupráce akademických, vývojových, výzkumných a vzdělávacích institucí. Švédsko se dlouhodobě pohybuje na nejvyšších příčkách žebříčku výdajů na výzkum a vývoj vztažených k HDP. Opatření švédské vlády směřují k posilování tohoto trendu. Zájemci mohou využít efektu mezinárodní spolupráce, v jejímž rámci lze na jedné straně využít disponibilní prostředky (Švédsko) a na druhé straně výzkumné kapacity a tradici (ČR).

OEÚ ZÚ se snažil v roce 2005 zmapovat možnosti odbytu českých výrobků na švédském trhu. Obecně platí, že lze nabídnout jakýkoli konkurenceschopný (kvalitou či cenou) výrobek. Zbožová struktura našeho exportu obsahuje okolo 1 900 položek. Existují však sektory, jejichž pozice nedává valné vyhlídky na prosazení na švédském trhu.

Jedním z nich je potravinářský průmysl. Zelenina a ovoce se dováží z jižních států, konzervovaná a mražená zelenina je převážně švédské provenience. V roce 2004 se na pultech objevily produkty z Polska (čerstvé žampiony, hlávkové zelí), jejich cena byla ve srovnání s domácími třetinová. Zemědělská produkce z Polska bude vážným konkurentem tradičních kanálů a lze předpokládat, že vzbudí kritiku švédských pěstitelů. Existuje určitá naděje vyvážet konzervované ovoce, zeleninu, dětskou výživu a suché pečivo (oplatky, suchary). Dobrou šanci mají výrobci ekologicky čisté produkce, kterou švédští konzumenti preferují a v prodejnách jí je věnován zvláštní prostor.

Bezpodmínečným předpokladem pro vstup na místní trh je podnícení zájmu nákupčích obchodních řetězců. OEÚ ve spolupráci s CzechTrade propagoval naše výrobky (sýry, oplatky, bio program) v největších řetězcích (viz naše sektorová zpráva na www.mzv.cz/stockholm), ale budování pozice může trvat 2–3 roky a je na ně třeba vynaložit ze strany dodavatele soustředěné úsilí. ZÚ a CzechTrade k tomu nabízejí spolupráci a podporu, ať již při zajišťování a realizaci účasti na specializovaných veletrzích, nebo organizováním firemních prezentací a marketingovou podporou českých značek při společenských a kulturních akcích.

Přes snahu ZÚ pomoci našim pěstitelům vína se nepodařilo vzbudit zájem místních obchodníků. Švédský konzument má rysy konzervativního znalce, který ví, že nejlepší víno se pěstuje v Portugalsku, Francii, Itálii, Chile, Austrálii a Kalifornii. V této konkurenci má česká resp. moravská vinařská produkce mizivě naděje. ČR je spíše spojována s výrobou špičkového piva, řada českých značek se na švédském trhu již prosadila a trh může absorbovat i další.

Výrobním segmentem, který má minimální šance na prosazení, je textilní průmysl. Textil a konfekce byly našimi tradičními vývozními položkami do Švédska (tisky, textil pro domácnost, lůžkoviny, košile atd.). Vnitřní (restrukturalizace) a vnější (konkurence z Asie) problémy způsobily nevratnou ztrátu trhu. Vážná krize postihla i švédský průmysl. Firmy se snaží zachránit značku a tradiční postavení odklonem výroby do Pobaltí (Finlayson, Pret-a-porter).

Obtížná prodejnost přesto nevylučuje úspěšné proniknutí výrobků potravinářského a textilního průmyslu na švédský trh.

Základ našeho vývozu tvoří silniční vozidla, stroje a zařízení. Navazující obory a subdodávky mohou přispět také významným dílem ke zvýšení obrátu, přičemž dovoz zboží a služeb do ČR může zpětně působit na náš vývoz. Produkce českých strojírenských firem je ve Švédsku z minulosti známa a může se opět uchytit. Energetika, metalurgie, chemický průmysl, stavebnictví - to jsou hlavní odvětví, kde mohou čeští výrobci úspěšně konkurovat místní i zahraniční produkci, je k tomu ovšem nutné soustředěné marketingové úsilí a podpora mateřských firem v případě mezinárodních koncernů. Velmi dobré vyhlídky mají hlavně subdodavatelé (zejména z oborů strojírenství, metalurgie, chemie a plastů), kteří mohou při dostatečné pružnosti vykrývat chybějící kapacity, jichž se švédskému průmyslu již při současné vysoké konjunktuře nedostává. Takový průnik pak může být dobrým základem návazné dlouhodobé spolupráce se švédskými finálními výrobci.

OEÚ ZÚ se v uplynulém období snažil o nové formy podpory českého exportu a asistence českým firmám. Spolupráce na regionální či místní úrovni napomáhá k navázání kontaktů a jejich pozdějšímu rozvoji.

Plošné, obecně pojaté prezentace nejsou ve Švédsku příliš úspěšnou formou a jejich návštěvnost je kvůli velkým vzdálenostem v rozlehlé zemi minimální.